درعلیه ده غلطه ده (آره ولك) غزته سی اداره خانه سنه
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան.	140 Ղրշ
»	վեցամսեայ.	70 »
»	եռամսեայ.	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան.	40 Ֆրն
»	վեցամսեայ.	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:

Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

Երկուշաբթի օրը ԱՐԵՒԵԼՔ չի հրատարակուիր Զատկի տօնին պատճառաւ:

ՈՏՆԼՈՒԱՑԻ ԱՌԹԻՒ

Ամէն անգամ որ այդ արարողութեան ներկայ գտնուիմ, խորապէս կը յուզուիմ. այնքան վսեմ բան մը կայ այդ պարզ գործողութեան մէջ որ մարդ սարսուռ մը կը զգայ իր մազերուն տակ ու մտամփոփ կը կասի, կ'արձանանայ, կը մնայ ակնապիշ:

Ահեղ, խորազդեցիկ դաս մըն է որ կը տրուի մարդկութեան, խոնարհութեան դասը, բարոյականի ամէնէն բարձր դասը:

Երբ կը տեսնեմ այն շողջողուն, փառազարդ եպիսկոպոսը, ոսկեճամուկ զգեստներով զարդարուած, ակնախտիղ խոյր ի գլուխ, հովիւի գաւազան ի ձեռին, խորանին առջեւ, իր բովանդակ փառքին մէջ, որ կը մերկանայ իր զարդերէն, կը ծալլէ մէկդի կը դնէ իր մեծութիւնը, ու պարզ շապիկով մը ղենջակը կը սփածանէ և կ'երթայ ժամկոչին առջեւ կը ծնրադրէ ու անոր ոտքերը կը լուայ... կը համակուիմ խորհուրդին վեհութեամբը և աչքերս արցունքով կը լեցուին:

Կարելի չէ երեւակայել խրատ մը աւելի ներգործօն, դաս մը այնքան ազդու, այնքան տիրող հրամայող, դաս մը վերջապէս Երկնաւոր վարդապետի արժանի:

Մարդ հո՛ն է որ գաղափար կ'ունենայ թէ որքան քաղցր բան է խոնարհութիւնը, որքան պաշտելի է խոնարհ մարդը, մանաւանդ երբ մեծ մարդ մըն է անիկա, մեծ դիրքով կամ տոհմով: Խոնարհութիւնը կու գայ ան ատեն ուրիշ մեծութիւն մըն ալ կը դրոշմէ անոր վրայ, հոգիի մեծութիւնը որ բուն մեծութիւնն է, ու պատկառանքը ան ատեն միայն կ'ըլլայ ճշմարիտ պատկառանք:

Երբ կը տեսնեմ մեր մեծատուններուն մէջ ամբարտաւաններ, հայ ընկերական շրջանակներուն մէջ գոռոզ ու խրոխտ գլուխներ, որ կը փքանան կը յոխորտան, ու պաշտօն և երկրպագութիւն կը պահանջեն ամէն տեղ, Երկնաւոր Վարդապետը կը յիշեմ, խեղճ ձկնորսներուն առջեւ խոնարհած. ու կը մտածեմ թէ, եթէ իրօք մեծ են այդ մարդիկ, ի՛նչ պէտք ունին ամբարտաւան ըլլալու. քանի որ խոնարհութիւնը այնքան սիրուն է և այնքան աղէկ կը վայլէ մեծութեան:

Իսկ երբ կը տեսնեմ parvenuներ որ անոնք ալ ինքզինքնին մեծ մարդ կը նկատեն, որովհետեւ պաշտօնեայ մըն են ընկերութեան մը մէջ, տուն մը ունին սիւնազարդ քարաշէն, կամ՝ եթէ կ'ուզէք, սեղանաւոր մըն են, վաճառական մը, կամ պարզ արհեստաւոր կամ ոչինչ, բայց անպատճառ ուրիշներէն տարբեր խմորէ շինուած ըլլալ կը կարծեն, գիւղին «մեծ»ն են, թաղին աւագը, և կամ մեծ մարդ են պարզապէս, որովհետեւ այսպէս կ'ըսէ տէրտէրը կամ ժամկոչը, չիտակը, բոլորովին ափ ի բերան կը մնամ, և բնաւ չեմ կրնար բացատրել այդ մարդոց ամբարտաւանութիւնը:

Պզտիկներուն քով եթէ ամբարտաւանութիւնը ծաղրելի է, մեծերուն քով անտանելի է, և առաջադրուած նպատակին ճիշդ հակառակին կը տանի:

Եթէ մեծերը ամբարտաւան ըլլալով կը կարծեն թէ աւելի յարգանք կը ներշնչեն, կամ աւելի բարձր մակարդակի մը վրայ տեղաւորած կ'ըլլան ինքզինքնին, թող հաւատափ ըլլան թէ չարաչար կը սխալին. ընդհակառակը, շատ կը պզտիկնան, խոտելի միայն կը դառնան ու վերջապէս չեն սիրուիր:

Մեր հարուստներուն կամ մեծերուն մէջ ոմանք կան որոնց եթէ տունը երթալու ըլլաք, անմիջապէս կը զգաք թէ ի՛նչ ամբարտաւան մարդու մը հետ է գործերնիդ. հանդիսաւորութիւնը, ծանր շուքը իրենց հաւատալիքն է. դաւանանքի մը խորամատ համեմատութիւններուն տարուած կը տեսնէք կը նշմարէք այդ ծանր շուքը, դրան զանգակէն բախելով մինչեւ ընդունելութեան սրահը, ու որքան ալ պատուեն մեծարեն զձեզ, չէք կրնար սիրել. չէք կրնար հաշտուիլ այդ ծանր շուքին հետ որ կը ճնշէ ձեր վրայ, և զոր դուք բոլորովին աւելորդ կը նկատէք. Ձեզի այնպէս կ'երեւայ որ աւելի պիտի սիրէիք այդ մարդիկը եթէ շուքը, ծանր կամ թեթեւ, աղնիւ կամ ո՛չ, վերնար մէջտեղէն բոլորովին, ու պարզ անսեթեւեթ երես մը տեսնէիք ձեր առջեւ: Կը նեղուիք, կը վշրանաք վերջապէս ու չէք ուզեր յարաբերութիւն ունենալ այդ մարդոց հետ:

Մինչդեռ անդին ուրիշներ կան, պետական, գիտական, առեւտրական և այլ ասպարէզներու պատկանող անձնաւորութիւններ կամ անձեր, որոնց հետ ընտանեբար կը նստիք, կ'ելլէք, կը խօսիք. ու միշտ անկեղծ գոհունակութեամբ մըն է որ կը զատուիք քովերնէն. կը սիրէք զիրենք ու կը կապուիք հետերնին. ատոնք այն կարգէն են որ համոզուած են թէ նկարագիրը յատկութիւնն է որ կը սիրուի մարդուն քով պարզ, անփառունակ, ու ո՛չ թէ շուքը կամ հանդիսաւորութիւնը. և եթէ յարգուիլ կը փափաքին, ինչ որ ամէն մարդու իրաւունքն է, ամէն բանէ առաջ կը մտածեն արժանի ըլլալ յարգանքի. բայց միւսները խունկ ու մոմ կ'ուզեն, այո՛, խունկ ու մոմ որ պէտք է անպատճառ իբրեւ բանի հարկ մը մատուցուի իրենց:

Ամէնէն զարմանալին ո՞ւր տեղ է, գիտէ՞ք. երբ այդ տեսակ մարդոց դէմ, արժանապատուութեան խուլուն ըմբոստութեամբ մը կռնակ կը դարձնէք, երես չէք տար, կարեւորութիւն չէք ընծայեր, ան ատեն ալ իրենք ձեզի կ'ամբաստանեն իբրեւ... ամբարտաւան. իրենք կը սկսին խոնարհութեան քարոզ կարդալ ձեր գլխուն:

Խոնարհութիւն չէ անոնց պահանջածը այլ ստորնութիւն, որ ամէն մարդու գործ չէ:

Եւ երբ իրենք «ամբարտաւա՛ն» կ'ըսեն, «հպա՛րտ» ըսել կ'ուզեն:

Բայց հպարտութիւնը բոլորովին տարբեր բան է ամբարտաւանութենէն: Հպարտութիւնը առաքինութիւն մըն է որ նուաստութենէն կը խորշի, ստորնութեան չի զիջաներ: Իսկ ամբարտաւանութիւնը մոլութիւն մըն է որուն ուղղակի հակառակն է հեզութիւնը, համեստութիւնը: Հպարտը կը խոնարհի բայց չի ստորնանար, իսկ ամբարտաւանը չի սիրեր խոնարհիլ, բայց ի պահանջել հարկին գիտէ ստորնանալ:

Ո՛չ, ատելի են այդ մարդիկը, և անտանելի, մանաւանդ երբ կեղծ համեստութեան ձեւերն ալ առնեն երբեմն, վիզերնին կքելով, ձայներնին ցածցնելով կամ քամակնին ծռելով. համոզմամբ ամբարտաւան հոգիներ որոնց էութիւնը միշտ կը մնայ ամբարտաւան:

Ինծի մնար բոլոր այդ մարդիկը կը հաւաքէի սա Ոտնլուայի առթիւ, և... մէյմէկ ղենջակ կը կապէի մէջքերնին ու կ'ըսէի. Լուացէ՛ք նայիմ սա ժամկոչին ոտքերը:

ՅԱԿՈԲ ՍԹԱՄՊՕԼԼՈՒԵԱՆ

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԶԱՏԻԿ

Ի՞նչ արժէք պիտի ունենար ուրախութիւնը մարդուն համար, եթէ ճանչցած չըլլար տրտմութիւնը. ի՞նչ ազդեցութիւն պիտի ունենար երջանկութիւնը անոր վրայ, եթէ տառապանքին դառնութիւնը զգացած չըլլար. եւ ի՞նչ նշանակութիւն պիտի ունենար մեզի համար Զատկի տօնը, եթէ Քրիստոսի չարչարանքին, մահուան ու թաղման տխուր արարողութիւնները մեր հոգիին մէջ դրած չըլլային տարտամ ըղձանքը ցնծութեան պէտքի մը, զոր իր յարութիւնը կ'ազդէ համակ քրիստոնեայ աշխարհին: Նոր և մեծ բաներու համար մեր ունեցած բնական հակումը, զոր այնքան լաւ հասկցած էր Քրիստոս, լաւագոյն եղանակաւ մը չէր կրնար գոհացնել: Մարդկութեան համար մեռնող ու յարութիւն առնող Քրիստոս մը պէտք էր որպէս զի պաշտուէր, բաւական չէր պատժող Աստուած մը, գոռացող Աստուած մը, չանթ ու բոց տեղացող Աստուած մը ունենալ, ներող Աստուած մը պէտք էր, գթած, սիրող, վշտակցող Աստուած մը, որ գերեզմանին աղջամուղջէն անցնէր ու անոր վէմը թաւալէր, որ լոյս սփռէր, կեանք սփռէր, որ ամէն բան ոգեւորէր, ու մոռցնէր մարդոց տառապանքը, սուգը, արցունքը իր հրաշքի ու գթութեան բոցափայլումին մէջ: Ու յետոյ հասկնար կեանքի չարչարանքն ալ, նիւթական ու ֆիզիգական տառապանքն ալ, հոգեկանին չափ, ու հասկնար թէ հացը բաւական չէր ապրելու համար, թէ հաւկիթ ալ պէտք էր, և պէտք էր հաւկիթը կարմիր ըլլար որ ուրախանային մեր տղաքը: Ու գիտնար թէ աղքատը ձմեռէն չախորժէր, ու իր յարութեամբը վերջ տար դժնդակ եղանակին, ու նշենիները ճերմկցնէր, ու տանձենիները, կեռասենիները կանանչներով զարդարէր անուշ պտուղներու խոստումներովը լեցուն. և սիրուն ճառագայթներ կախէր աղքատին ճեղքրտուած երդիքէն վար, որպէս զի ան ալ հարուստին պէս ցնծար ու հրճուէր և աղաղակէր. «Օրհնեալ է Յարութիւնն Քրիստոսի:» Ու պէտք էր Քրիստոսի տօնը ճշմարտապէս համապատասխան ըլլար իր քարոզներուն. պէտք էր որ իր աղքատիկ մանուկները ցնցոտիներով եկեղեցի չերթային այդ բերկրութեան օրը, ու փարթամ տղոց նայելով չնախանձէին. պէտք էր նոր նոր հագուէին, ճերմակներ, կարմիրներ, կապոյտներ կապէին գլուխնին տաճարին մէջ, ինչպէս ծառերը դաշտին մէջ, և դառնուկները արօտներուն մէջ նարօտներով կը պճնուէին ծիրանի գօտիի պէս: Ու նորատի աղջիկներն ալ երբ անոր մարմինն ու արիւնը ճաշակելու կը ներկայանան սուրբ սեղանին առջեւ, իրենց սեւին ու հասակին ու սրտին պէս մաքուր եւ աղուոր հագուած չքնաղ երթային, որպէս զի մայրերն ալ հրճուէին անոնց վրայ նայելով և որպէս զի ամէն մարդ ուրախ ըլլար, և ամէն մարդ երջանիկ, քանի որ մարդ-Աստուծոյ տօնն է:

Եւ ճիշդ այսպէս պայծառ ու այսպէս գեղեցիկ յօրինուած է Զատիկը. իր անունը միայն լոյսի շլացուցիչ գաղափար մը կ'արթնցնէ մեր մտքին մէջ, զոր մեր մանկութեան ատեն ստացած ու պահած ենք դուրգուրանքով: Մեզի համար Զատիկը գերազանցօրէն բարի տօնն է, օրհնող ու օրհնեալ տօնը, ուր ճոխին և աղքատին, հիւանդին ու առողջին, սուգն փատցող թշուառներուն, ջերմոցներու բոյին առջեւ յփացող մեծատուններուն տխուր հակադրութիւնները չեն ներկայանար, ինչպէս Կաղանդի տօնին առթիւ: Զատկին, հիւանդն ալ, չքաւորն ալ, ծերունին ալ, մանկիկն ալ, իրենց ուրախութեան բաժինը ունին բնութեան, սիրոյ, ողորմածութեան նուէրներուն մէջ. ամէնքն ալ կը ժպտին, ամէնքն ալ կը հագուին, ամէնքն ալ իրենց սեղանը ունին, և զիրար կը փնտռեն, ողջագուրելու համար, օգնելու, ողորմելու համար իրարու, մոռնալու համար իրենց անցեալ քէնը, ուր Մարմնոյ և Արեան մեծ խորհուրդին առջեւ, յիշելու համար թէ ամէնքն ալ քոյր եղբայր են, մէկ հօր զաւակներ, հաւասար կրօնքին առջեւ, ու սեղմելու համար իրարու ձեռք ու աւետելու համար «Քրիստոս Յարեաւ»: Այն ատեն ի՛նչ սրտի ջերմեռանդ զեղումով, ի՛նչ խանդոտ և սուրբ զգացումով կու տանք մեր ձեռքը մեր բարեկամին, կրկնելով սա սրտաբուղխ ողջոյնը. «Օրհնեալ է Յարութիւնն Քրիստոսի», որ երախտագիտութեամբ բաբախուն սրտերու յաւիտենական արձագանգն է:

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՑ

ԱՐԺԱՆԻ՞Ք ԹԷ ԲԱԽՏ

Մշտնջենապէս պիտի յուզուի և մշտնջենապէս անլոյծ պիտի մնայ այս խնդիրը:

Մէկ կողմէն՝ միշտ պիտի գտնուին անանկներ, որ պիտի նկատեն կեանքը իբրեւ ամենապարզ ու մեկին եղելութիւն մը: Ասոնք, առանց վարանելու, կը բացատրեն կեանքին ամբողջ երեւոյթը. ամէն էակի պէս մարդ կը ծնի, կը մեծնայ կամ կը զարգանայ և կը մեռնի, սա տարբերութեամբ միայն որ մարդը ունի կամք, գիտակցութիւն, կատարելագործուելու կարողութիւն, որով կրնայ գիտնալ թէ ի՛նչպէս զարգանալու է:

Մտածեցէ՛ք անգամ մը, կ'ըսեն անոնք, նախնական մարդը՝ տկար, զուրկ ամէն միջոցներէ, ենթարկուած ամէն վտանգի, ի՛նչ արհաւիրքներու հարուածին տակ կրցած է ընել ինքն իր վրայ ճիգեր՝ որ մէջտեղ հանած են հոգեկան ու նիւթական այնպիսի կարողութիւններ՝ որոնցմով յաջողած է յաղթահարել ու տիրանալ բնութեան, և հասած է վիճակի մը որ զինքը ամէնէն աւելի սարսափեցնող բնական ոյժերը իր պէտքերուն կրցած է գործածել: Ի՛նչո՞ւ ուրեմն ամէն անհատ որ այս արդիւնքները կը տեսնէ, կը չափէ, հիացմամբ կ'ըմբռնէ, կարող չըլլայ անոնց ծնունդ տուող պատճառներուն թափանցելու: Պէտք է աշխատիլ առանց վհատելու ձախողուածներէն որ մէյմէկ պատահարներ են՝ անկարող դիմադրաւելու մարդկային կամքին:

Պատահարներ չեն այն պարագաները, կը պատասխանեն անոնք որ չեն կրնար այսչափ դիւրին ու մեկին ըմբռնել կեանքը. չեն կրնար ընդունիլ այն իմաստասիրութիւնը թէ ճշմարիտ գաղափարները յստակ ու պայծառ գաղափարներն են և ամէն իրականութիւն իմանալի է, ինչպէս կ'ըսէ Տեքարթ: Անոնք կը նային աւելի խորը և կը զգան թէ զգայարանքներէն խուսափող բան մը կայ. անոնք ունին մետաֆիզիքական խորհրդաւորութեան զգացումը. գիտեն թէ ճիշդ է գերմանական բնազանցութիւնը որ հիմնուած է այն սկզբունքին վրայ թէ կայ ու կը մնայ անճանաչելին, անիմանալին, հետեւապէս տեսակ մը սկզբնական գիծեր՝ որուն թափանցելու անկարող է իմացականութեան լոյսը:

⁂

Երիտասարդ մը՝ սկսնակ մը կեանքի մէջ՝ խելացի, եռանդուն ու կայտառ, իր երազներուն իրականացման անբաւական կը գտնէ 3-4 ոսկինոց գրագրութեան պաշտօնը. իր հօրենական ժառանգութիւնը Բերայի սալայատակներուն վրայ մսխելու տեղ կ'ելլէ Ամերիկա կ'երթայ, հոն վաճառականութեան կը սկսի և իր ցուցուցած կարողութիւններովը կը յաջողի լաւ դիրք մը բռնել քիչ ժամանակուան մէջ. ապագան կը ժպտի իրեն, ամէն բան յաջող կ'երթայ: Բայց օր մը թղթատապը կը տապալէ զինքը. 4-5 ամիս պառկելէ յետոյ ապաքինութեան օրերը չանցուցած, իր գործերուն դառնալ ուզելով՝ վերստին կը հիւանդանայ. այս անգամ վեց ամիս կը պառկի: Դրամագլուխ, դիրք, ամէն բան կորսնցնելէ ետքը ողորմելի վիճակի մը մէջ հոս կը դառնայ, սակայն առանց վհատելու նորէն աշխատիլ կը սկսի և իր երկաթէ եռանդին շնորհիւ դարձեալ յաջողելու մօտ է. կեանքին ուրիշ մէկ ժպիտն ալ կը վայելէ: Ճամբուն վրայ հանդիպած սեւաչուի գեղուհի մը զինքը հրապուրած, վրդոված է. սէրը զինքը չի թողուր. ընդհակառակը աւելի մեծ աւիւն մը կը ներշնչէ իրեն: Նախ այդ գեղուհիին ծնողքը ամուսնութեան կ'ընդդիմանան. երիտասարդը կը յաջողի յաղթել այդ դժուարութեան ալ. բայց իր կինը աւելի երջանիկ ընելու համար սեղանաւորական գործի մը կը ձեռնարկէ, անանկ վայրկեան մը ուր շատեր ափերով ոսկի կը շահէին. մէկ երկու օր վերջը անակնկալ մնաս մը զինքը կը զգետնէ, ձեռքէն կորզելով ինչքը և դիրքը:

Երեք չորս օրուան մէջ փճացեր էին ինչ որ վաստկած էր անհուն ճիգերով ու գերմարդկային զոհողութիւններով: Այս մարդը չի վհատիր դարձեալ. հանքերու քաղաք մը կ'ուղեւորի. երկու ամսուան ճամբորդութենէ մը ետքը՝ անհամար դժուարութիւններով հոն կը հասնի և կը սկսի փերեզակութիւն ընել. քիչ ժամանակուան մէջ իր եռանդին, խնայողութեան, և գործի մարդու հազուագիւտ կարողութիւններուն շնորհիւ փայլուն յաջողութիւններ և բարձր պաշտպանութիւններ կը գտնէ. ա՛լ ժամը հնչած է իրեն համար՝ հարստութիւն մը շինելու. խել մը նպաստաւոր պարագաներ գուշակել կու տան ասիկա: Բայց ինչպէ՞ս և ուրկէ՞ վրայ կը հասնի աններող թշնամին՝ որ այս անգամ թիֆոյի ձեւին տակ կը ներկայանայ և վերջապէս վճռական պարտութիւնը կը հնչեցնէ անոր ականջին. երիտասարդը տասնըհինգ օրուան մէջ կը մեռնի:

Անդին հակապատկեր մը. երիտասարդ մը վիճակահանութենէ մը 500 ոսկի կը շահի. աս ալ կ'երթայ Ամերիկա ուր իրիկուն մը մեծ վաճառականի մը տունը կը գտնուէր. գործի յարաբերութիւններ գտնելու յոյսով՝ հոն իրեն ուղղուած պաքարայի հրաւէրը չի կրնար մերժել. կը խաղայ, խաղը մեծ էր և իրեն անյաջող կ'երթայ. մէկ ժամուան մէջ ամբողջ ունեցածը կը կորսնցնէ: Յուսահատ ու սարսափահար, կ'ուզէ սեղանէն ելլել, երբ քովը նստողը ինքնաբերաբար հինգ ոսկի փոխ կու տայ որպէս զի շարունակէ. այս անգամ 10—15 բաս կը յաջողի ընել, կորսնցուցածը մէկ ժամուան մէջ վերստին կը շահի, մէկ քանի հարիւր ոսկիներ ալ վրայ առնելով:

Վերջը գործարանատիրոջ մը քշել ուզած բազմանդա ապրանքները կը գնէ. ասոր համար փորձառու արհեստակիցներուն արգահատանքին ու ծաղրանքին առարկայ կ'ըլլայ, բայց քիչ ատենէն այդ ապրանքներուն նախնական նիւթին գինը՝ անակնկալ պատճառի մը հետեւանքով վրայ կը դնէ և իրեն մէկ օրուան մէջ մեծաքանակ շահ մը կ'ընծայէ: Ա՛լ անկէ վերջը ի՛նչ գործի որ ձեռք զարկաւ՝ յաջողեցաւ. հող բռնեց ոսկի կտրեցաւ. այսօր հարուստ մըն է:

⁂

Ի՞նչ է այն անբերեւոյթ զօրութիւնը, ի՞նչ են այն անհասկնալի պատճառները որ առաջինը կասեցուցին, տապալեցին և երկրորդը յաջողութենէ յաջողութիւն տարին: Չենք գիտեր, չենք կրնար բացատրել այս ոյժը: Բայց իրականութեան մէջ, ամէն ժամանակ և ամէն առթիւ կը տեսնենք անոր արդիւնքները: Եթէ մարդկայի՛ն իմացականութիւնը անկարող է թափանցել անոր էութեան, չենք կրնար սակայն անոր գոյութիւնը ուրանալ:

Ամէն բանի մէջ իրերը երկու կողմ ունին, բացարձակ գաղտնիքը, անըմբռնելի կողմը. և իրենց տեսանելի արտայայտութիւնները բնութեան մէջ: Իրերը խորհրդանշանն են մշտնջենական գաղտնիքին: Այս է Քանթի, Շելինկի, Հէկէլի, Շօբէնհաուրի իմաստասիրութեան ոգին: Շթրաուզ կ'ըսէ թէ ամէն գաղտնիք անիմաստ կ'երեւայ և սակայն առանց գաղտնիքի ոչինչ կայ խորունկ ոչ կեանքը, ո՛չ արուեստը և ո՛չ այլ ինչ: Այո՛, անիմաստ և ծաղրելի է գաղտնիքը գիտունին համար. անոր համար ամէն բան որ գիտնականօրէն չի հաստատուիր անիմաստ ու պլանդակ է:

«Գիտութիւնը կ'ըսէ Տիւպուա-Րէյմօն, իմացականութիւնը կը սեղմէ և կը վարժեցնէ չյարգել ինչ որ չի վերաբերիր փորձառութեան ու չափին, կը բթացնէ տակաւ առ տակաւ իմաստը անբերեւոյթին, անշօշափելիին, անչափելիին, վերջապէս իտէալին:»

Եւ արդէն գիտութիւնն ալ չունի՞ արդեօք իր գաղտնիքը: Ո՞ր գիտնականը կարող է բացատրել չափագիտական ճշդութեամբ լոյսին, ջերմութեան և ելեքտրականութեան «ինչու»ն:

Բախտն ալ գաղտնիք մըն է, աննշմարելի ու խորհրդաւոր ոյժ մը որուն արդիւնքները ճանչնալէ և իրագործելէ անդին չ'անցնիր մարդկային կարողութիւնը, ճիգն ու եռանդը:

Միայն թէ մութին մէջ թափթափող մը, երբ ձեռքը հալի բաղխի կոճակին, կարող ըլլալու է կոխել անոր վրայ՝ ուրկէ պիտի ծագի լոյսը որ պիտի փարատէ զինքը շրջապատող խաւարը: Ահա՛ հոս պէտք է Արժանիքը որ ինքը միայն — գրեթէ երբեք — արտադրող մը չէ այդ անիմանալի ու անբացատրելի ոյժին, ինչպէս է լուցկին լոյսին համար:

ԳԻՄՄԷՆ

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԷԼՕ

Քսանըհինգ տարեկան է. երեք տարիէ ի վեր ամուսնացած: Իր կինը, Զարդար, տասնըիննին մէջ, գեղանի խարտեաշ մըն է: Զաւակ չունին տակաւին: Էլօ թոյլ ու անհոգ նկարագիր մը ունի, բայց բարեսիրտ է, ազնիւ և խանդավառ սիրող: Շատ քիչ կը բարկանայ, բայց երբ անգամ մը յամառութիւնը բռնէ, սարեր իրարու վրայ գան չի հաշտուիր: Էլօ գրեթէ գործով մը չի զբաղիր. երբեմն գիւղերը կ'երթայ, կալի ժամանակ, իրենց միրիպաներուն վրայ հսկելու համար: Իր հայրը 60ի մօտ, հարուստ հասաւոր մըն է. ունի բաւական հող եւ բազմաթիւ միրիպաներ, —այսինքն գիւղացի տուներ, —որոնց դրամ տուած է, իբրեւ շահ՝ երկրագործութեան բերքը կիսելու պայմանաւ: Էլօ ինքզինքը երիտասարդական հաճոյքներու տուած է, ինչպէս են իր տարեկից բոլոր ընկերները, որ աւելի կամ պակաս բարեկեցիկ վիճակ ունին կամ նիւթական անկախութիւն: Յաճախ որսորդութեան համար մօտակայ սարերն ու անտառները կ'երթայ, ամէն ուխտատեղի կ'այցելէ, իր կարմիր Նժոյգին վրայ նստած: Կիրակի իրիկուններ, քաղաքէն դուրս, դաշտի ճամբուն վրայ ճիրիթ կը խաղայ. մինչեւ հիմա տասը անգամ վար ինկած է ձիէն, բայց հետզհետէ վարպետ կը դառնայ: Իր մտերիմ բարեկամներուն մէջ դասակարգ չի փնտռեր. միայն թէ անոնք ո՛չ վաճառական են, ո՛չ վաչխառու, ո՛չ ալ խանութը նստող արհեստաւոր: Գաւառի պայմանադրական կեանքէն դուրս մարդիկ էին իր ընկերները, որոնցմէ ամէն մէկը զբաղում մը, արհեստ մը ունի հարկաւ, բայց շուկայէն դուրս: Օրինակի համար, պարզ քարակոփ մը, ոսկերիչ մը, հովիւ մը, գինեպան մը, նոյն իսկ ջաղացպան մը: Ատոնք, այլ մարդոց մէջ, կենդանի կը պահէին աւանդական բոլոր տեղային սովորութիւնները. խաղեր, հրապարակային հանդէսներ՝ ուխտագնացութեանց և դաշտային պտոյտներու ժամանակ. ճիշդ ինչպէս կիները կը պահպանեն առտնին աւանդական սովորութիւնները՝ իրենց սահմանին մէջ: Ընկերային և ընտանեկան բազմաթիւ յարաբերութիւններէ խոյս կու տային. պատշաճութեանց հակառակորդ էին. իրենց կենցաղին վրայ եղած դիտողութեանց կա՛մ հեգնական, կա՛մ փրփրագին պատասխան մը ունէին իրենց սրտին խորը: Շուկայի հաշուուած կեանքին չէին վարժուած: Աւելի բարեսիրտ էին քան քաղաքավար: Դժբաղդութեան մը օգնելու համար անձնուէր, բայց անտարբեր իրենց շուրջը անցած դէպքերուն: Կը սիրէին բնութիւնն ու առանձնակի տեղերը: Գետակի մը ժայռոտ ափը, ծառերու ստուեր մը կանանչագեղ, ջրաղացի մը ջրթափը՝ կաղամախիներով և ուռենիներով հովանաւորուած. ահա այն վայրերը ուր կը հաւաքուէին Էլօ և իր ընկերները օղի խմելու և զուարճանալու համար: Գինաւոր հաճոյքը, այդ զուարճութեան մէջ, մտքի ընդարմացուցիչ գինովութեան հետ, զգացումներու արբեցումն էր. այս զգացումները յաճախ ծնունդ կ'առնէին այդ տարիքին յատուկ զանազան անմեղ երազանքներէ:

Էլօյի հայրը խստասիրտ ու տգէտ մարդ մըն էր: Իր անդրանիկ զաւկին շռայլ ու անօգուտ կեանքը կը բարկացնէր զինքը. բայց չէր կրնար մտածել թէ պէ՞տք է անոր ընդունակութեանց յարմար զբաղում մը հայթայթել: Իր աններող խստութեան մէջ, մինակ յանդիմանել, նախատել և յաճախ իր զաւկին կնոջն ու մօրը առջեւ, անոր հասցէին ծանր խօսքեր ուղղել գիտէր: Հարսը երկար վարանումներէ յետոյ, վերջապէս որոշեց իր դեռատի ամուսինը յորդորել, որ իր հօրը բարկութեան առիթ տուող որ և է արարքէ զգուշանայ: Էլօ տասնըհինգ տարեկան հասակէն վարժուած էր հօրը խստասրտութեան տոկալու. իր մայրը շարունակ միջամտած էր: Հիմա որ ամուսնացած էր, իր հպարտութիւնը աւելի շեշտուած, չէր ներեր որ հայրը իր կնոջ առջեւն ալ զինքը ստորնացնէ: Ասոր համար լուռ դայրոյթով բռնկեցաւ իր հոգին, երբ իր սիրական կինը, առաջին անգամ ըլլալով, ուզեց զինքը յորդորել որ գէշ արարքներէ հեռու մնայ....: Խրոխտ երիտասարդը կը հարցնէր ինքնիրեն. «Բայց ես ամենեւին գէշ բան մը չեմ ըրած, մէկուն մնաս մը չեմ տուած, ու որ եւ է անձի պատիւը չեմ վիրաւորած, որո՞նք են ուրեմն իմ վատ արարքներս: Այս մարդը չուզեր որ ես բարեկամներ ունենամ, մանաւանդ ներկայ բարեկամներս, բայց կարելի՞ բան է. անո՛նց կը համակրիմ, միթէ բռնի կերպով կարելի՞ է բարեկամական նոր շրջանակ մը ստեղծել:»

Ու եղաւ որ քանի մը օր յետոյ, ճիրիթի խաղին մէջ երիտասարդը ճաթեցուց իր ձին: Նոր մը գնելու համար հարկաւոր դրամը չունէր: Մօտակայ գիւղին մէջ իրենց ունեցած մարգագետիններուն երեսը ծախեց գաղտնի և այդ սակով սեւ նժոյգ մը ձեռք բերաւ: Հայրը լսեց: Իր կատաղութիւնը չափ չունէր. «Այս լիրբ զաւակը, հերիք չէ որ շռայլութեամբ կը փճացնէ ինքզինքը, հիմակ ալ ելեր իր գործերուն կը միջամտէ՜ր...»: Այսպէս մտածեց: Երբ իրիկուան տուն կը մտնէր, իր սրտին փրփուրը կը զսպէր շրթունքները խածատելով: Բան մը չըսաւ կնոջը. սպասեց որ զաւակը ներս մտնէ: Սեղանի ատեն յարձակեցաւ անոր վրայ, ամենածանր խօսքերով և առանց խնայելու անոր մանկամարդ կնոջ պաղատագին ձեւերուն, լացին, որոտագին ձայնով վռնտեց զայն տունէն, սպառնալով. «Ոտքդ կը կոտրեմ, եթէ անգամ մըն ալ այս դռնէն ներս մտնես. կորի՛ր, գնա՛, գլխուդ ճարը տե՛ս, դուն հոս ո՛չ կին ունիս, ո՛չ հայր, ո՛չ մայր»:

Էլօ բառ մը անգամ չարտասանեց. իր յուզումը այնքան սաստիկ էր որ լեզուն կապուեցաւ. երեսին գոյնը մեռելի պէս շրջեցաւ, նախ դեղին, յետոյ կապոյտ. ձեռքերը պահ մը աչքերուն վրայ դրաւ, կարծես անոնք դուրս կը խուժէին իրենց կոպիճներէն: Վերջապէս ժողվեց ինքզինքը և հեռացաւ, սպառնագին մէկ կողմ հրելով իր մայրը, որ կը ջանար իր առջեւը կտրել, սանդուխներուն վրայ:

Երկու գիշեր, երկու ցորեկ տուն չեկաւ: Մայրը գիտէր որ մօտակայ ջրաղացին մէջ կ'անցընէ իր ժամանակը և գաղտնի կերակուր կը ղրկէր անոր: Երրորդ գիշեր Էլօ մարդ ղրկեց և իր որսի հագուստներն ու սարքը ուզեց. չտուին՝ ծանր կասկածներու ազդեցութեան տակ: Առաւօտ, աղօթարանը դեռ նոր բացուած, Էլօ տուն եկաւ: Մայրը որ այծերը կթելու զբաղած էր, զայն դիմաւորեց աղաչող զուարթութեամբ մը: Տղան մօրը ձեռքը բռնեց, պագաւ և հանդիսաւոր ձայնով մը ըսաւ. «Մէրի՛կս, կաթդ ինծի հալալ ըրէ. կ'երթամ, ալ չես տեսներ իմ երեսը»: Պատասխանի չսպասեց ու վեր ելաւ: Սրահին մէջ պատահեցաւ իր կնոջ, Զարդարին, որ դեռ նոր լուացուած՝ իր անփոյթ երեւոյթին տակ աւելի հրապուրիչ էր: Բռնեց անոր ձեռքէն, քաշեց ներսի տուն տարաւ և թրթռացող ձայնով մը. «Մնա՛ս բարով, սիրա՛կանս. ես կ'երթամ. ա՛լ զիս մի՛ փնտռեր, ու մի՛ հարցներ թէ ուր կ'երթամ»: Զարդար յանդիմանական, լուռ ու խորհրդաւոր նայուածք մը ուղղեց իր երիտասարդ ամուսինին աչքերուն. վայրկեան մը... և երկուքը դիրկընդխառն իրարու փաթցան. անձայն արցունք մը կ'ողողէր իրենց աչքերը: Ելօ յանկարծ ցնցուեցաւ. կարծես ահաւոր ուխտ մը յիշեց. իր ընելիքը վերջացած չէր. բռնի ազատեց ինքզինքը կնոջ թեւերէն ու վազեց դէպ ի ննջասենեակը. ներս մտաւ, դուռը ուժգին գոցեց, ներսէն փակեց: Կինը կեցաւ դրան առջեւ. «Թերեւս ճամբու զգեստ պիտի հագնի», ըսաւ ինքնիրեն: Յանկարծ հրացանի պայթիւն մը. Զարդար սարսռալի ճիչ մը արձակեց և մարեցաւ ինկաւ. մայրը որ վեր կ'ելլէր, կայծակի արագութեամբ հասկցաւ ամէն բան և սկսաւ խենդի պէս լալ, ծեծուիլ ու կաքաւել. հայրը ննջասենեակին սեմին վրայ ելաւ, բերանը բացաւ, ձեռքերը տարածեց հարցում մը ընելու՝ բայց պապանձած, արձանացած տեղը մնաց: Ելօ իր ուղեղը պայթեցուցած էր:

4. ՆՈՒՐՀԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՔՈԿԼԱՆ ՀԱՐԻՒՐԱՊԵՏԻՆ ՃԱՌԸ. — Քոկլան հարիւրապետը, որ Մանիլայի առջեւ ամերիկեան մարտանաւի մը հրամանատարն էր, և որուն առաջին ճառին գործած տպաւորութիւնը տակաւին չէ փարատած, երկրորդ ճառ մըն ալ խօսեցաւ անցեալ կիրակի իրիկուն Նիւ Եորքի զինուորական ակումբին մէջ: Հարիւրապետը սապէս խօսեցաւ.

«Այս իրիկուն քանի մը խօսք միայն պիտի ըսեմ, որովհետեւ երէկ իրիկուան խօսածներս դրած են Ուաշինկթընի մէջ անձի մը որ բողոքած է: Ինչ որ ըսի երէկ իրիկուն, ճշմարիտ է և կը կրկնեմ: Զգացածս ըսի և վստահ եմ թէ ամէն ոք նոյնը զգաց ինծի հետ: Մանիլայի մէջ տաղտկացուցին զմեզ. գրեթէ մահու չափ տաղտկացուցին: Տաղտուկներ կան որոնք անհանդուրժելի են: Պատրաստ էինք անոնց հետ կռուելու: Փիլիպպեանց զանազան մասերուն մէջ պատահածներուն վրայ շատ բան կարդացի լրագիրներուն մէջ: Այնպէս նկատեցի թէ լրագիրները պէտք եղածին պէս ցոյց տուած չէին մեր Տիւուէյ ծովակալը: Ասոր համար մտածեցի թէ ես կրնամ ընել այդ բանը: Լրագիրները իրենց ուզածին պէս հրատարակեցին ըրած դիտողութիւններս: Ըսել չեմ ուզեր թէ ըսածներս խեղաթիւրեցին եւ կամ չըրած խօսքերս ինծի վերագրեցին, այլ այն տեսակ ձեւ մը տուին անոնց որ իմ խօսքերս տարբեր նշանակութիւն մը ստացան: Տիւուէյ ծովակալը այն տեսակ մարդ մըն է որ կրնայ տոկալ տաղտուկներու, բայց երբ ժամանակը հասաւ, վերջ տուաւ անոնց և Գերմանացիներն ալ ձայն չը հանեցին:»

Ատենաբանը յետոյ երկու ձեռքերը միացնելով ըսաւ. «Պահ մը տեսայ թէ զանոնք սպաննելու վրայ էինք. բառ մը, շարժում մը, և ամէն բան լմնցած էր: Ամէնքս ալ պատրաստ էինք յիշելու մեր երկրին պատիւը և մինակ չձգելու մեր ծովակալը:» Հարիւրապետին այս խօսքերը բուռն ծափահարութիւններով ողջունուեցան և երբ համակրական ջերմ արտայայտութիւններէն գլուխը տաքցած քլիւպէն դուրս կ'ելլէր, ծովային նախարարին մէկ հրամանագիրը ստացաւ որ կը պատուիրէր իրեն անմիջապէս իր զրահաւորը վերադառնալ:

— Նիւ Եորք Հէրըլտի Ուաշինկթընի թղթակիցը կ'ըսէ թէ ծովային նախարարը Քոկլանի ուղղած նամակին մէջ ցաւ յայտնած է Մանիլայի Գերմանացիներուն նկատմամբ եղած ակնարկութիւններուն համար և հարցուցեր է հարիւրապետին թէ լրագիրները արդեօք ճշդութեամբ արտատպած են իր խօսքերը: Քոկլանի յայտարարութիւնները կը տարբերին կառավարութեան ուղղուած տեղեկագիրներու պարունակութենէն: Այս վերջիններուն մէջ յիշուած չէ Տիւուէյ ծովակալին այն խօսքը թէ գերման դրօշները շատ աժան են: Քոկլան արդէն զինուորական ատեանի մը ներկայացած է՝ ծովային պաշտօնարանին վարչութիւնը քննադատած ըլլալուն համար:

—Ուաշինկթընէն հինգշաբթի թուականով կը հեռագրեն գերմանական Վոլֆ գործակալութեան թէ Պ. Մաք Քինլի, առջի օրը Ուաշինկթընի գերման դեսպան Տքթ. Հոլլէպէնը ընդունած միջոցին, յայտարարեր է թէ բնաւ չի հաւանիր Քոկլան հարիւրապետին ընթացքին: Պ. Մաք Քինլի խնդրեր է դեսպանէն իր բարեկամական զգացումներուն հաւաստիքը ներկայացնել Վիլհէլմ կայսեր և գերման կառավարութեան:

ՓԻԼԻՊՊԵԱՆՆԵՐԸ.—Երէկ օրուան Թղթաբերի բաժնին մէջ ծանուցինք թէ սպանիական պատուիրակ մը որ բնիկներուն հետ բանակցելու պիտի երթար Սպանիացի գերիներուն ազատմանը համար, չյաջողելով ետ դարձեր է: Պատուիրակութիւնը երկու հոգի էր, Ռոմիօ ու Ռողակէզ գնդապետները, որոնք շաբաթ օրը փորձեր են ապստամբներու գիծերէն ներս մտնել Ակուինալտոյի հետ բանակցելու համար, բայց չեն յաջողեր: Երկու գնդապետները, պաշտօնական համազգեստով, նախ ամերիկացիներուն բանակետը գացեր և Մաք Արթուր զօրավարին հետ ճաշեր են. յետոյ բաց կառքով մը և բանագնացի դրօշով մը դէպ ի Քալումբիթ ուղեւորեր են: Ճամբան հանդիպեր են բնիկներու յառաջապահներուն որոնք թող չեն տուեր որ յառաջանան: Բնիկները այնչափ սպառնալից ընթացք մը ունեցեր են որ երկու գնդապետները պարտաւորուեր են ետ դառնալ ու Մանիլա երթալ:

—Երէկ ծանուցեցաւ թէ ամերիկեան զինուորները գրաւած են Քալումբիթ քաղաքը, ինչ որ մասամբ կը փոխարինէ Լօութընի զօրավարին ձախողումը որով ստիպուեցաւ հեռանալ Սանթա-Քրուզէն ու Պէյի ծովակին շրջականերէն և քաշուիլ մինչեւ Բասիկ: Այս պարագաներէն կ'երեւայ թէ Փիլիպպեանց մէջ ամերիկացիներու արշաւանքը այնչափ փայլուն արդիւնքներ չէ ունեցած, ինչպէս Օթիս զօրավարը յոյս յայտնած էր Ուաշինկթըն ուղղած իր հեռագիրներուն մէջ: Ամերիկեան լրագիրներու ըսածին նայելով, Փիլիպպեանները գտնուող 40,000 ամերիկեան զինուորները Լուսոն կղզիին փոքր մէկ մասին միայն կը տիրեն, այսինքն 250 քառակուսի քիլոմէթր տեղ մը՝ 225,000 բնակիչներով, մինչդեռ բնիկները, առանց հաշուելու արշիպեղագոսին միւս կղզիները, բուն իսկ Լուսոն կղզիին մէջ կը գրաւեն հարիւր հազար քառակուսի քիլոմէթր տեղ՝ 3,100,000 բնակիչներով: Փիլիպպեանց Եւրոպայի ներկայացուցիչներէն մէկը այդ թիւերուն ճշդութիւնը հաստատելով յարեր է. «Հակառակ ասոր, Ակուինալտօ յուսացած էր թէ Մ. Նահանգաց բարեկամ տէրութիւնները պիտի միջնորդեն և շուտով հաշտութիւն պիտի գոյանայ աշխարհի վաճառականութեան օգտին համար. բայց Ակուինալտօ ստիպուեցաւ հրաժարիլ այդ յոյսէն. հիմա կը վստահի Աստուծոյ և Փիլիպպեանց զէնքերուն ու քաջութեանը, որոնցմով պիտի կրնայ տանիլ վերջնական յաղթանակը: Ակուինալտօ ատոր համար այնչափ համոզուած է որ արդէն սկսած է ծրագիրներ ուսումնասիրել գետակները նաւարկելի ընելու, ճամբաները լայնցնելու և ուրիշ հանրօգուտ շինութիւններու համար:»

—Անցեալ կիրակի Մալոլոսի արեւելեան կողմը Քուինկայի մօտ պատահած ճակատամարտին ատեն ամերիկացիները զօրաւոր ընդդիմութեան մը հանդիպեր և բաւական կորուստ ունեցեր են: Մեռնողներուն մէջ կան գնդապետ Սթոթէնպուրկ և տեղակալ Սիսոն որոնց երկուքն ալ սիրտերնէն զարնուած են գնդակով: Մեռածներու ընդհանուր թիւն է տասը և վիրաւորներունը՝ 43: Ամերիկայինները քանի կը յառաջանան դէպ ի հիւսիս և արեւելք, զօրաւոր ընդդիմութեան մը կը հանդիպին, որովհետեւ բնիկները թէ՛ լաւ զինուած են և թէ աղէկ կը կռուին:

ՍԱՄՈԱ.—Նիւ Եորք Հէրըլտ կը ծանուցանէ թէ Պէրլին հասած լուրերու նայելով Սամոայի մէջ ձերբակալուածը Պ. Հուֆնակըլը չէ, այլ Պ. Մարքարտ, դատական վերատեսուչ Մաթաաֆայի առժամեայ կառավարութեան մէջ: Պ. Մարքարտ գերմանական Ֆալքէ մարտանաւէն վերադառնալու միջոցին ձերբակալուեր և անգլիական Բորբոիզ մարտանաւը տարուեր է, ուր ամբաստաներ են զայն թէ զէնք քաշած է բրիտանական նաւազներու դէմ: Մարքարտ այդ ամբաստանութիւնը ընդունած չըլլալով, արձակուեր է՝ պայմանաւ որ Ֆալքէէն դուրս չելլէ: Մարքարտ կ'ըսէ թէ Բորբոիզի հրամանատարը կոշտութեամբ վարուեր է իրեն դէմ և թէ Ֆալքէէն դուրս ելլելուն պէս պիտի մենամարտի անոր հետ:

—Լոնտոնէն առջի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Ապիայի մէջ ճակատամարտ մը տեղի՝ ունեցեր է Մաթաաֆայի և Թանուի կուսակիցներուն միջեւ: Եօթանասուն հոգի մեռեր ու վիրաւորուեր են, որոնց մէջ Եւրոպացի չի կայ: Անգլիական մարտանաւերը տակաւին կը ռմբակոծեն Ուբոլուի, — որ Սամոայի արշիպեղագոսին մէկ մասն է, — հիւսիսային եզերքին գիւղերը:

ԳՈՐՖՈՒԷՆ կը հեռագրեն թէ անգլիական Օզպըրն զբօսանաւը ուր կը գտնուին Կալլէսի իշխանուհէն ու երկու աղջիկները, չորեքշաբթի գիշեր ճամբայ ելեր է դէպ ի Կրէտէ և առջի օրը հոն հասեր է:

—Ամֆիթրիթ զբօսանաւը, ուր կը գտնուին Եորկիոս Թագաւորը, Նախարարապետը և Աթէնքի անգլիական դեսպանը, անցեալ կիրակի Գորֆու ժամանեց: Քաղաքապետը, զինուորական հրամանատարը և ուրիշ պաշտօնատարներ զբօսանաւը երթալով բարի գալուստ մաղթեցին Թագաւորին: Քիչ ետքը Եորկիոս Թագաւորը, ծովակալի համազգեստով, Օզպըրն զբօսանաւը գնաց: Անգլիոյ դեսպանն ալ հետեւեցաւ Ն. Վեհափառութեան: Կէս ժամ ետքը Եորկիոս Թագաւորը և իշխանուհիները ցամաք ելլելով պալատ գացին ժողովուրդին համակրական ցոյցերուն մէջ տեղ: Նոյն միջոցին կ'անցնէր Ս. Սպիրիտոնի եկեղեցական մեծ թափօրը: Թագաւորը և իշխանուհիները դիտեցին թափօրին անցքը որ պալատին առջեւ կենալով աղօթեց: Կէս օրէն ետքը սեղան մը տրուեցաւ Ամֆիթրիթի մէջ. Ներկայ գտնուեցան Թագաւորը, Կալլէսի իշխանուհին ու աղջիկները և Նախարարապետ Պ. Թէոթոքիս: Իրիկուան ժողովուրդը հաւաքուեցաւ արքայական պալատին առջեւ, բայց Թագաւորը բացակայ ըլլալով, բազմութիւնը գնաց Նախարարապետին գտնուած տանը առջեւ: Պ. Թէոթոքիս ճառ մը խօսեցաւ, ըսելով որ ամէն ջանք պիտի ընէ երկրին բարենորոգմանը համար:

ԻՏԱԼԻՈՅ Երեսփ. Ժողովը հինգշաբթի օրը շարունակեց օտար երկրէ յածաւորակ մը գնելու խնդրին վիճաբանութիւնները: Նախարարապետ Բէլլու զօրավարին յայտարարութիւններէն ետքը, Ժողովը ընդունեց Պ. Լէոբոլտօ Ֆրանքէթթիի բանաձեւը, որ Նախարարապետին կողմէ ալ ընդունուած էր, և որ կ'առաջարկէր մարտանաւերու գնումը յետաձգել, մինչեւ որ աւարտի Նաւատորմի ելմտացոյցին վիճաբանութիւնը:

—Դատական և կրօնական գործոց նախարար Պ. Ֆինոքքիարօ-Աբրիլէ Ժողովին ներկայացուց օրինագիծ մը թէ քաղաքային ամուսնութիւնը պէտք է պարտաւորիչ կերպով առաջնութիւն ունենայ կրօնական ամուսնութենէն: Ժողովը ընդունեց այդ օրինագծին վիճաբանութեան ստիպողութիւնը:

ԱՆԳԼԻՈՅ ծովային նախարար Պ. Կոշըն չորեքշաբթի օրը Լոնտոնի մէջ մեքենագործներու և ճարտարագէտներու Ընկերութեան տարեկան հացկերոյթին ճառ մը խօսելով ըսաւ. «Այս միջոցիս քաղաքական հորիզոնէն աներեւութացած են բոլոր սպառնացող ամպերը: Անգլիա յաջողած է բարեկամական կարգադրութիւն մը ընել Ռուսիոյ հետ: Գերմանիոյ հետ բարեկամական համաձայնութիւն մը կնքած է: Ֆրանսայի հետ ալ կրցած է խիստ փափուկ և դժուար խնդրի մը վրայ արժանաւոր համաձայնութիւն մը գոյացնել՝ առանց վիրաւորելու երկու կողմի ազգային զգացումները:»

ՎԻԼՀԷԼՄ Բ. ՎԻԷՆՆԱՅԻ ՄԷՋ.—Պէրլինէն ուղղուած հեռագրի մը նայելով Վիլհէլմ կայսրը Վիէննայի մէջ ներկայ պիտի գտնուի՝ Ալպրէխթ արքիդուքսին համար կանգնուած յիշատակարանին բացման հանդէսին:

ԱՆԳԼԻԱ, ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ. — Հռոմէն կը հեռագրեն Մաթէնի.

Պաթէնպէրկի իշխանին լրագրական թղթակցի մը ըսած խօսքերը մեծ զարմացում պատճառեցին քաղաքական անձնաւորութիւններուն որոնք կ'ըսեն թէ իշխանը քաղաքական ո և է պաշտօն չունի և թէ անոր խօսքերը չեն կրնար նուազեցնել՝ Անգլիոյ դեսպանին յանձնուած պաշտօնին և Մաճճսիքիէ մէջ փոխանակուած բաժակաճառերուն կարեւորութիւնը: Հոս, կառավարական շրջանակներուն մէջ լաւ տպաւորութիւն ըրած են Քակլիարիի ցոյցերը. բայց Ֆրանսական լրագիրները պէտք չէ չափազանցեն այդ ցոյցերուն նշանակութիւնը: Ատոնց մէջ, կ'ըսեն հոս, պէտք է տեսնել Ֆրանսայի հետ լուրջ մերձեցումի մը 'նշան'ը որ սակայն ո և է կերպով չի հեռացներ միւս դաշնակիցները և բարեկամները: Իտալացիները կ'ուզեն Ֆրանսայի հետ խաղաղ, բարեկամական ու մտերմական քաղաքականութիւն մը ունենալ, բայց չեն ուզեր ատոնք միմիայն Ֆրանսայի սեպհականացնել:

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԸ.— Ռուսիոյ մէջ հիմա գլխաւոր խնդիրներէն մէկն է երկաթուղիներու շինութիւնը: Կ'ըսուի թէ Մոսկուա ուղղակի յարաբերութեան մէջ պիտի դրուի Բիւզէթիմի հետ: Այդ գիծը, որ 1600 վերստ երկայնութիւն պիտի ունենայ, Մուրոմով, Արզամաս և Օֆիքրանիէ անցնելով Քամա գետակն ի վեր պիտի երթայ և Բիւզէթիմ պիտի հասնի, Չէլիապինսքէն քիչ մը վեր, Անդրսիպերեանի ճամբով: Չորս մեծ կամուրջներ պիտի շինուին. մէկը Օքայի վրայ, Մուրոմի մօտ, 300 սաժէն (մէկ սաժէնը երկու մեթրէն քիչ մը աւելի է) երկայնութեամբ, երկրորդը՝ Վոլկայի վրայ, Սվիակսքի մօտ, 600 սաժէն, երրորդը՝ Քամայի վրայ Թիքի-Կորի մօտ, 400 սաժէն և չորրորդը Պիէլայայի վրայ, Քասպանովի մօտ, 300 սաժէն: Այդ գիծը պիտի անցնի Մոսկուայի, Րիազանի, Նիժնի Նովկորոտի, Խազանի, Վիաթքայի, Ուֆիմէի և Բէրմի նահանգներէն: Շինութեան ընդհանուր ծախքը 110 միլիոն րուպլի կը հաշուուի: Միմիայն կամուրջներուն ծախքը 11 միլիոն րուպլի պիտի ըլլայ: Երկաթուղիի այդ նոր գիծը մեծ կարեւորութիւն ունի, որովհետեւ Մոսկուայի ճարտարարուեստի կեդրոնը հաղորդակցութեան պիտի դնէ կեդրոնական Սիպերիոյ հրապարակին հետ:

ԲԱՐԻԶԷՆ կը հեռագրեն թէ վճռաբեկ ատեանը մերժեր Պ. Մաք Ռէժիսի աղերսագիրը որով խնդրած էր բեկանել պատժական ատեանին կողմէ իրեն դէմ տրուած վճիռը: Ատեանը քանի մը օրէն պիտի քննէ Պ. Լըպլուայի աղերսագիրը:

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Աթէնքի գերմանական դեսպանը, անցեալ շաբաթ իրիկուն սեղան մը տուաւ ի պատիւ արտաքին գործոց նախարարին և տիկին Ռոմանոսի: Ներկայ գտնուեր են նաեւ ուրիշ հրաւիրեալներ:

—Կ'ըսուի թէ Իտալիոյ և Յունաստանի միջեւ կնքուելիք առեւտրական դաշնագրութեան համար ծագած դժուարութիւնները հարթուած են:

—Լոնտոնի Ռաֆայէլ տունը հաւաներ է հարիւրին 4 տոկոսով և հարիւրին կէս գլխավճարով 420,000 անգլիական ոսկի փոխ տալ, Պեղոպոնէսի երկաթուղիներուն հին փոխառութեանց սակերուն միացմանը համար: Այդ գումարէն 80,000 ոսկին պիտի տայ Բարիզի Քոնթուար Նասիոնալ Տ'էսքոնթ պանքան:

ԱՇԽԱՐՀԻ ԵՐԻՑԱԳՈՅՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԸ.—Վերջերս մեռաւ Սըր Ճօն Մոուպրէյ, որ Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին երիցագոյն անդամն էր և աշխարհի երեսփոխաններուն երէցը: Սըր Ճօն ծնած էր Ուաթէրլոյի ճակատամարտին հետեւեալ օրը: Կանուխէն մտած էր քաղաքական կեանքին մէջ. 1854ին երեսփոխան ընտրուած էր. անկէ ի վեր շարունակած էր այդ պաշտօնը, միշտ վերընտրուած ըլլալով: Սըր Ճօն տեսած է տասնըմէկ խորհրդարան: Թէեւ պահպանողական, սակայն Կլատսթընի անձնական բարեկամն էր: Սըր Ճօն Երեսփ. Ժողովոյն մէջ մեծ իշխանութիւն ունէր, ոչ միայն իրեն 45 տարուան անընդհատ պաշտօնավարութեան, այլ քաղցրաբարոյութեանը և մեծ փորձառութեանը համար:

«ՍԹԷԼԼԱ»Ի ԸՆԿՂՄԸ. —Լոնտոնէն կը հեռագրեն թէ անցեալ շաբաթ օր Մընթէգլիի ծովեզերքին վրայ, Նորֆոլքի գաւառին մէջ, շիշ մը գտնուեր է, որ սա գիրը կը պարունակէր. «Կը խնդրենք որ մեզի օգնութիւն հասցնէք. մեծապէս կը տառապինք Սթէլլայի մէկ մակոյկին մէջ (ստորագրութիւն) Հ. ՃՈՆՍ»: Թէ՛ շիշը և թէ՛ թուղթը յանձնուեր են տեղական կառավարութեան: Ամէն օր Սթէլլայի նաւաբեկեալներուն դիակները կը գտնուին: Ֆրանսացի ձկնորսներ ժայռերու մէջ դիակներ գտեր են սոսկալի կերպով կերպարանափոխ եղած: Անգլիական Ալմա շոգենաւը Անգլիա տարեր է Պէնքինսօր անուն աստիճանաւորի մը դիակը, որ այնչափ տարրալուծուած և նեխած էր որ ընտանիքը չէին կրցեր ճանչնալ, բայց վերջապէս գրպանէն գտնուած թուղթերով հաստատուեր է ինքնութիւնը: Կը կարծուի թէ մօտերս ուրիշ դիակներ ալ պիտի գտնուին Սութամբթընի մօտ:

ԿԱՐԻՊԱԼՏԻԻ ԳԵՐԵԶՄԱՆԸ.—Իտալիոյ թագաւորը Քաբրէրայի մէջ Կարիպալտիի գերեզմանը այցելած միջոցին անոր աղջիկը, տիկին Քանծիօ ըսեր է Ն. Վեհափառութեան. «Տէր Արքա՛յ, [illegible] թէ այս գերեզմանը այցելելու առթիւ բարեհաճեցէք ներում շնորհել Միլանի դէպքերուն համար բանտարկուածներուն:» Ումպէրթօ Թագաւորը պատասխաներ է թէ առաջին պատեհ առիթով պիտի գոհացնէ Կարիպալտիի աղջկան խնդիրքը:

ՊԻԶՄԱՐՔԻ ՅԻՇԱՏԱԿԸ. —Կ'ըսուի թէ Պիզմարքի յիշատակներուն համար նոր տեսակ հրատարակութիւն մը պիտի ըլլայ բառարանի ձեւով, որ Պիզմարքի գաղափարները պիտի պարունակէ զանազան խնդիրներու վրայ: Հրատարակիչն է Պ. Շիրէն: Այդ գաղափարները հաւաքուած են երկաթեայ նախարարապետին ճառերէն, նամակներէն և խօսակցութիւններէն:

Ներքին լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ: Վեհ. Սուլթանը կէս օրին հանդիսաւոր կերպով նոյն մզկիթը գնաց և ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. պալատ դարձաւ: Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Գերմանիոյ դեսպանը, գերման զօրավար Շլիֆէն, Սպանիոյ ու Ռումանիոյ դեսպանները, Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին փրանսացի պատուիրակ Պ. Պէռժէ և երկու հարիւր յիսունէ աւելի օտարազգիներ: Ներկաներէ ոմանք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց:

—Մայրաքաղաքս գտնուող կարգ մը օտարազգի զբօսաշրջիկներ երէկ ներկայ գտնուեցան Սէլամլըքին և Վեհ. Սուլթանին անցնելու միջոցին բարեւ կեցան: Ն. Վեհափառութիւնը հրամայեց թէյով ու օշարակով պատուասիրել զանոնք: Զբօսաշրջիկները նաեւ սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց:

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ.—«Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, Գերմանիոյ դեսպան Պարոն Մարշալ Ֆոն Պիպէրշթայն պատիւ ունեցաւ ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան: Կայս. այս ունկնդրութեան միջոցին դեսպանը Վեհ. Սուլթանին ներկայացուց Գերմանիոյ զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարներէն Պարոն Շլիֆէն զօրավարը որ մայրաքաղաքս եկած է զբօսական պտոյտի համար:»

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ. — Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ զանազան առարկաներ շնորհել Համազգային Անկելանոցին:

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանը և Լէտի Օ'Քոնոր առջի իրիկուն սեղան մը տուին, որուն ներկայ գտնուեցան Ֆրանսայի դեսպանը ու դեսպանուհին, Ռումանիոյ, Սպանիոյ, ու Պէլճիքայի դեսպանները, Մ. Նահանգաց դեսպանը ու դեսպանուհին, պապական նուիրակ Տ. Պոնէթթի և ուրիշ հրաւիրեալներ:

ԱՅՏԸՆԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.—Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ, անցեալ երեքշաբթի, Սըր Ա. Պարթլէթ հարցուցեր է կառավարութեան թէ իրա՞ւ է որ Այտընի երկաթուղին գերմանական Ընկերութեան մը պիտի ծախուի: Արտաքին գործոց խորհրդականը պատասխաներ է թէ կառավարութիւնը այդ զրոյցները հաստատող ո եւ է տեղեկութիւն ստացած չէ:

ՍՔՐԻՏԼՈՎ ԾՈՎԱԿԱԼԸ. — Ալեքսանդր Բ. ռուսական աշտարակաւոր զրահաւորը, ուր կը գտնուին ծովակալ Սքրիտլով և Հռոմի ռուս դեսպան Պ. Նէլիտով, առջի օրը Եաֆա ժամաներ է Աղեքսանդրիայէն, Ծովակալը, դեսպանը և զրահաւորին սպաները Երուսաղէմ գացեր են ուր պիտի անցընեն Զատկի տօնը: Այս միջոցիս բազմաթիւ ռուս ուխտաւորներ կան Ս. Քաղաքը:

Կ. ՊՈԼՍՈՅ հելլենական ընդհ. հիւպատոս կարգուեցաւ Աքսոյիօ-Էլիոտէի քաղաքապետ Պ. Նաուռ, որ միանգամայն հիւպատոսարանի դատարանին նախագահութիւնն ալ պիտի վարէ:

ՀԵԼԼԷՆ ԱՐԺԷԹՈՒՂԹԵՐ.—Բրէվէզայի մաքսատան պաշտօնեաները ապրանքներու հակի մը մէջէն ծրար մը գտեր են որ կը պարունակէ հելլենական երեսուն միլոն փր.ի փոխառութեան տասը ֆրանքանոց կտրոններ: Մաքսային վերատեսչութիւնը, ուրկէ հրահանգ խնդրուած էր, խնդիրը Ներքին գործոց նախարարութեան ներկայացուցեր է: Այս վերջինն ալ պատասխաներ է որ նոյն ծրարը պէտք է տիրոջը վերադարձնել: Միեւնոյն ատեն հրահանգ ղրկուած է գաւառները, որպէս զի այդ կտրոններուն շրջաբերութիւնը արգիլուի օսմ. երկիրներու մէջ:

ԱՏԱՂՁՆԵՐԸ. — Նախարարաց Խորհուրդը, մաքսային վերատեսչութեան տեղեկագրին համաձայն, որոշեց տեղական արտադրութենէ շինուած ատաղձներու ներքին սպառման մաքսը հարիւրին ութի իջեցնել: Այս որոշումը մատուցուեցաւ կայս. պալատ:

ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹ.— Ելմտական նախարարութեան մէկ տեղեկագրին վրայ, կայս. Իրատէ մը հրամայեց արտօնել Օսմ. Հանրային Պարտքի վարչութեան պատրաստած դրոշմաթուղթերու տպագրութիւնը և վեց ամիս պայմանաժամի մէջ շրջաբերութեան հանուիլը:

ՌՈՒՍ ԶԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ.— Առջի օրը Օտեսայէն մայրաքաղաքս եկան ռուսիացի 24 զբօսաշրջիկներ, որոնք մեծ մասամբ ճարտարագէտներէ, բժիշկներէ և դատաւորներէ կը բաղկանան: Ասոնք ներկայ գտնուած են վերջերս Օտեսայի մէջ գումարուած անոյշ ջուրի համաժողովին: Ռուս զբօսաշրջիկները երէկ ներկայ գտնուեցան Սէլամլըքին: Այսօր պիտի այցելեն կայս. Գանձարանը և Պոլսոյ նշանաւոր վայրերը: Քանի մը օրէն պիտի մեկնին մայրաքաղաքէս:

ՍՊԱՆԻՈՅ դեսպան Քամբօ տի Սակրատօ մարքիզը որ միանգամայն Աթէնքի դեսպան է, այսօր Յունաստան կ'ուղեւորի դեսպանատան Ա. քարտուղարին հետ:

ՊԵՐԹՐԱՄ ԷՖ.—Մաքսային վերատեսչութեան խորհրդական Պէրթրամ Էֆ. իր խնդրանքով հանգստեան կոչուեցաւ:

ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐ.— Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Եէմէնի նահանգին Թաազ ու Ասիր գաւառներու կեդրոններուն մէջ հաստատուած զինուորական գիշերօթիկ բարձրագոյն նախակրթարաններու աշակերտաց թիւը օր օրի կ'աւելնայ:

ԲԱՐԱՔՆԵՐՈՒ սակացոյցը քննելու համար Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական Նորատունկեան Գաբրիէլ Էֆ.ի նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովին տեղեկագիրը, Պետական Խորհուրդին որոշումով պիտի քննուի հանրօգուտ շինութեանց ժողովին կողմէ:

ԳԱՍԱՊԱՅԻ երկաթուղիին ընկերութիւնը խնդրած էր կայս. կառավարութենէն որ իրեն գործածութեանը համար Իզմիր տարուելիք ածուխները մաքսէ զերծ ըլլան: Պետական Խորհուրդը, որուն յանձնուած էր խնդիրը, նկատելով որ պայմանագրութեան մէջ այդ տեսակ տրամադրութիւն մը չի կայ, մերժողական պատասխան տուաւ:

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ որոշեց որ Իզմիրի ու Պէյրութի քարափի Ընկերութիւնները բաց ի այն հողերէն ու շէնքերէն որոնք քարափներու և նաւահանգիստներու մասը կը կազմեն, միւս շէնքերու և հողերու համար կալուածական տուրք վճարեն:

ՀԱՆՔ.—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Բաշալեան Գրիգոր Էֆ.ի 98 տարուան մենաշնորհ տրուեցաւ շահագործելու համար Մանասդըրի նահանգին Սէրֆիճէ գաւառին Գոզանէ գաւառակին մէջ երեւան հանուած քրոմի հանքը:

ՀՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—Պետական Խորհուրդը որոշեց երկու տարուան արտօնութիւն տալ Տոքթ. Ռուէի որ Ֆրանսական կառավարութեան կողմէ հնախուզութիւն պիտի կատարէ Պէյրութի մէջ և շրջակաները: Այդ որոշումը մատուցուեցաւ Մեծ Եպարքոսին:

ԿԱՄՈՒՐՋԻՆ ՎԻՃԱԿԸ.—Երէկ ժամ 7ին Էրթօղրուլ հեծելագունդը երբ Գարաքէօյի կամուրջէն կ'անցնէր, սպաներէ մէկուն ձիուն ոտքը մինչեւ ծունկը մխրուեցաւ կամուրջին բացուելու և գոցուելու տեղը: Խեղճ անասունը կամուրջին վրայ ինկաւ և բերնէն արիւն կը հոսէր: Շատ աշխատուեցաւ ոտքը ազատելու համար, բայց ատիկա տախտակները հանելէ ետքը միայն կարելի եղաւ: Թուրք լրագիրները այս առթիւ դիտողութիւններ կ'ընեն կամուրջին վիճակին վրայ և ցաւ կը յայտնեն ըսելով որ Կ. Պոլսոյ նման մեծ մայրաքաղաքի մը անհամապատասխան է Գարաքէօյի կամուրջին արդի վիճակը:

ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ ԼՈՒՐԵՐ. —Գահիրէէն կը գրեն Թանի.—Եգիպտոս գտնուող եւրոպացի զբօսաշրջիկները այս տարի կ'աճապարեն իրենց տեղերը վերադառնալու համար: Այդ աճապարանքը երկու պատճառներէ առաջ կու գայ: Նախ, հակառակ առողջապահական ամենախիստ միջոցներու, հաւանական կը նկատուի որ Տէլթայի մէջ ժանտախտ ծագի: Քանի մը շաբաթէ ի վեր Գահիրէի մէջ թիֆօ ճարակած է: Երկրորդ՝ օդերու տարապայման տաքութիւնն է որուն չեն կրնար տոկալ եւրոպացիները: Եգիպտոսի մէջ տաքը այս միջոցիս այնչափ սաստիկ է որ Եւրոպայի մէջ օգոստոս ամսուն ըրած ամէնէն շատ տաքը զով օդ մը կրնայ համարուիլ: Անապատի խորշակը աւելի անտանելի կ'ընէ տաքը: Վերջապէս այս տարի Եգիպտոսի մէջ ժամանակէն առաջ սկսած են տաքերը և կ'երեւայ թէ ամառը ջուրի մեծ դժուարութիւն պիտի քաշուի:

ԽՐՈՒՄ ՇՈԳԵՆԱՒԸ.—Անգլիական Ռիմֆա շոգենաւը, որ Սեւ ծովին մէջ, Քիլիոսի մօտ խրած է, տակաւին կարելի չէ եղած ազատել փոթորիկին պատճառով: Երէկ իրիկուն առնուած լուրի մը նայելով շոգենաւին ազատումէն յոյս չի կայ: Ռիմֆա ջուր առած ըլլալով մեքենաներու յարկը ողողուած է. տեղ տեղ գամերը քակուած ըլլալով շոգենաւը կամաց կամաց ծովին տակը կ'երթայ: Նաւազները, քսաներկու հոգի, երէկ մայրաքաղաքս եկան: Թէեւ սուզակներ պիտի ղրկուին շոգենաւին վնասուած տեղերը նորոգելու, սակայն չի յուսացուիր որ յաջողին:

ՌՈՒՄԱՆԻԱՅԷՆ երեք հարիւր զբօսաշրջիկներ երէկ մայրաքաղաքս եկան: Ասոնց մեծ մասը Ռումանացի են: Անգլիացի, Աւստրիացի, Գերմանացի ու Ֆրանսացիներ ալ կան: Մէկ մասը այսօր Աթէնք պիտի ուղեւորին:

ՈՃԻՐ ԹԷ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ. — Երզրումի Թորթում գաւառակին մէջ Իսկուհի անուն հայ կին մը ժամանակէ մը ի վեր անյայտացած էր: Վերջերս Թագուհի անուն կին մը ջրհորէն ջուր քաշած ատեն գտեր է Իսկուհիի դիակը: Իսկուհի 22 տարեկան է եղեր, գեղեցիկ բայց բնաւորութեամբ տգեղ: 2 տարի առաջ ամուսնացեր է Մարգար անուն ոսկերիչի մը հետ: Մարգար քանի անգամ առաջնորդարանին դիմեր է ամուսնալուծութիւն պահանջելով, բայց մերժողական պատասխան ստացեր է, որովհետեւ Եկեղեցիին օրէնքին համաձայն անբաւական դատուեր է անոր առաջ բերած պատճառները: Վերջապէս անցեալները Իսկուհի յանկարծ անյայտացեր է: Դրացիները գիտնալով երկանը ու կնոջը անհամաձայնութիւնը, իմաց տուեր են տեղական կառավարութեան: Մարգար ձերբակալուեր ու հարցաքննութեան ենթարկուեր է, բայց միշտ պնդեր է թէ բան մը չի գիտեր: Իսկուհիի դիակը քննուելով վրան ոճրագործութեան ո և է հետք չէ տեսնուեր: Կատարուած քննութեամբ ալ կարելի չէ եղած հաստատել թէ Իսկուհի սպաննուա՞ծ է թէ անձնասպան եղած:

ԽԱՂԱՐԱՆ. — Սապահ ոստիկանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ Թիմոնի փողոցի հանրատուններուն վրայ ուր կարգ մը անձեր մինչեւ առտու խաղամոլութեամբ կը զբաղին:

ՅՈՒՆԱՑ պատրիարքական փոխանորդը այսօր կեդրոնական բանտը երթալով Զատկի առթիւ դրամ եւ այլն պիտի բաշխէ յոյն բանտարկեալներուն:

ՎԵՐԱՔՆՆԻՉ ատեանի պատժական ճիւղը երեք ոսկի տուգանքի դատապարտեց Մըրքատօ անուն հրեայ մը՝ որ օտար վիճակահանութեան տոմսեր ծախած ըլլալուն համար ամբաստանուած էր:

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ ՄԷՋ ԹԱԿԱՐԴ ՄԸ. — Գատըգիւղցի Պ. Ժողէֆ Մոլճօ չորեքշաբթի իրիկուն վերջին շոգենաւով Գատըգիւղ ելաւ և Զախարով փողոցը ուղղուեցաւ Մէօտիրաստ երթալու համար: Այդ փողոցէն շատ քիչ մարդ կ'անցնի, մանաւանդ իրիկուան այդ ժամուն: Տան մը առջեւ հասնելուն, մարդ մը յանկարծ դուրս ելաւ և յուսահատական ձեւով մը. «Կինս կը մեռնի. հասէ՛ք» գոչեց: Պ. Մոլճօ դրանը մօտենալով տեսաւ թէ կին մը գետինը պառկած էր. անմիջապէս ներս մտաւ օգնութիւն մը հասցնելու համար. բայց հազիւ թէ կնոջը մօտեցած էր, ատիկայ իսկոյն վեր ցատկեց. կին չէր. խոշոր մարդ մըն էր որ Պ. Մոլճոն բռնեց և կոկորդը սեղմեց. Կին ձեւացողը և ուրիշ մարդեր ալ Պ. Մոլճոյի վրայ յարձակեցան: Այս վերջինը ուզեց ինքզինքը պաշտպանել և նոյն միջոցին հարուած մը ընդունեց ձախ աչքին, սակայն դարձեալ չվհատեցաւ. չարգործներէն երկուքը գետին տապալեց և ձեռքերնուն ազատելով տան վերի յարկը ելաւ և պատուհանէն սկսաւ օգնութիւն գոչել: Գիշերապահները իմանալով տունէն ներս մտան ու ձերբակալեցին կին ձեւացողը, Եորկի, և ընկերը, Թոմա. իսկ միւսները փախան: Ձերբակալուածները յանձնուեցան Սկիւտարի ոստիկանութեան: Սէրվէթ այս դէպքը պատմելով կ'ըսէ թէ առաջին անգամ չէ որ նոյն տունին մէջ այդ կարգի դէպքեր կը պատահին. վերջերս գիշերապահ մը սպաննուեր է այդ տան պատուհանէն արձակուած հրացանով մը: Տունը կը վերաբերի Պ. Զախարովի և պարապ է:

ԱՌԵՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ. — Պայրամին երկրորդ օրը ութ տարեկան Էմինէ անուն աղջիկ մը Վէզնէճիլէր թաղին աղբիւրէն ջուր առած միջոցին առեւանգուած էր: Ոստիկանութիւնը քննութիւն կատարելով գտաւ այդ աղջիկը Ֆաթիհ թաղը Խայրիէ անուն կնոջ մը տանը մէջ: Աղջիկը ծնողքին յանձնուեցաւ և Խայրիէ ձերբակալուելով Ոստիկանութեան Դուռը տարուեցաւ: Առեւանգողներն ալ, շրջուն խանուճճի Մէհմէտ ու ընկերը Քէօր Մէհմէտ, կը փնտռուին:

ԱԶԴ.—Հանրային Պարտքի Վարչութեան

Օսմ. Հանրային Պարտքի վարչութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել թէ Սելանիկի նաւահանգիստը շինող ընկերութիւնը վճարած ըլլալով իւրաքանչիւր բաժնեթուղթի համար 75 Փր.ի դրոշմատուրքը (իր հրապարակ հանած 10,000 բաժնեթուղթերուն վրայ, իւրաքանչիւրը 500 ֆրանքէն) բաժնեթուղթի տէրերը կրնան ներկայացնել զանոնք դրոշմի վարչութեան գրասենեակը, Ղալաթիա, Պալըք Բազար, ուր պիտի կատարուին դրոշմումի օրինական ձեւակերպութիւնները՝ վճարուած գումարին համեմատութեամբ՝ առանց որ և է ծախք պահանջուելու:

2—3 Ընդհ. Տնօրէնութիւն

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ինչպէս արդէն ծանուցեցաւ Պատրիարքարանի Պաշտօնական Ցայտարարութեամբ, Ս. Պատրիարք Հայրը Ս. Զատկի տօնին շնորհաւորութեան պաշտօնական այցելութիւնները պիտի ընդունի նոյն տօնին երկրորդ օրը, երկուշաբթի, ժամ 7ին, Պատրիարքարանի մէջ։

—Երէկ իրիկուն ալ, Աւագ Հինգշաբթիին պէս, ժողովրդեան ստուար ու ջերմեռանդ բազմութիւն լեցուած էր մայրաքաղաքիս բոլոր եկեղեցիներուն մէջ, Թաղման Թափօրին ներկայ գտնուելու համար։ Ս. Պատրիարք Հայրը նախագահեց Մայր եկեղեցւոյ արարողութեանց որոնք կատարուեցան աւանդական հանդիսով։ Ն. Ամենապատուութիւնը գիշերը Բերա իր տունը դարձաւ և այս առաւօտ Պատրիարքարան գնաց ընթացիկ գործերով զբաղելու. իրիկունը Խթման արարողութեանց կը նախագահէ Մայր եկեղեցւոյ մէջ ուր հանդիսաւոր Պատարագ պիտի մատուցանէ վաղն առաւօտ։

—Ս. Հայրապետը Թիֆլիզէն Էջմիածին ուղեւորելու միջոցին, երբ երկաթուղիով Ալեքսանդրոբոլ կ'երթար, կանգ առեր է Ղարաքիլիսէի կայարանը ուր հաւաքուած էր Բամբակ գիւղի հայ ժողովուրդը։ Ն. Ս. Օծութիւնը օրհներ է ժողովուրդը, ցաւ յայտնելով որ միջոց չունի իրենց այցելելու, և խոստանալով երկու ամիս ետքը քանի մը օր մնալ այդ գիւղը՝ երբ Սանահնի վանքը երթայ նորէն։ Ս. Հայրապետը դիմաւորելու համար այնտեղ կը գտնուէր նաև վիճակին առաջնորդ վարդապետը, որ օր առաջ Ղարաքիլիսէ գացած էր։ Այս այցելութեան առթիւ Բամբակ գիւղի Հայերը ժողով կազմելով, որոշեր են եկեղեցիի մը շինութեան ձեռնարկել որուն համար 2,000 րուպլի նուէր ստացած էին արդէն հանգուցեալ Յովհաննէս Աբովեանէ։ Շինութեան ամբողջ ծախքը պիտի ըլլայ 20,000 րուպլի, որուն 6000 րուպլին պիտի հոգան եկեղեցապատկան գումարներէ—կանխաւ Ս. Հայրապետին հաւանութիւնը ստանալէ ետքը—և մնացածը Ղարաքիլիսէի ունեւոր ազգայիններէն հանգանակութեամբ պիտի հոգացուի։

—Ս. Պատրիարք Հայրը այսօր հեռագիր մը ուղղելով Երուսաղէմի Պատրիարք Տ. Յարութիւն Սրբազանին, շնորհաւորեց Ն. Ամենապատուութեան անուան տօնախմբութիւնը, ինչպէս նաև Զատկի տօնը։

—Երուսաղէմի Պատրիարքական Փոխանորդ Տ. Գէորգ եպիսկոպոս Երէցեան ևս շնորհաւորական հեռագիր ուղղեց Երուսաղէմ, Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքին։

—Խարբերդի, Էրզրումի, Շապին Գարահիսարի, Տրապիզոնի առաջնորդական տեղապահները Ս. Զատկի առթիւ շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղած են Ս. Պատրիարք Հօր։

— Ֆիլիպէի հայ գաղթականութեան այցելու հովիւ Տ. Բարթուղիմէոս վարդապետ Պաղճեան տեղեկագրած է Ս. Պատրիարք Հօր թէ ապրիլ 11ին ժողով կազմելով քաղքին ծանօթ ազգայիններէն, և խորհրդակցութիւն մը ունենալով անոնց հետ, անհրաժեշտ դատուեր է Թաղ. Խորհուրդի օրինաւոր ընտրութիւն կատարել որուն պիտի ձեռնարկուի Զատկէն անմիջապէս ետքը։

— Կը յիշուի թէ Պատրիարքարանի հրամանով Կիւմիւշխանէի Ս. Փրկիչ վանքին փոխ-վանահայր Տ. Կարապետ վարդապետ Էրզրումի Կարմիր վանքի որբանոցը ղրկուած էր պաշտօնով։ Այժմ Կիւմիւշխանէցիները խնդրեր են Պատրիարքարանէ որ ուրիշ վանահայր մը կարգուի նոյն վանքին համար ուր կը պատսպարուին 20-25 որբեր։

—Կարօտեալներու ի նպաստ Իզմիրէն ստացած ենք՝ մեր աշխատակից Ռուբէն էֆ. Որբերեանի ձեռամբ՝ 1793 ղրշ. (ոսկին 108 ղրշ.-էն) որուն 320½ը Մեսրոպեան վարժարանի անուամբ և 380ը Իզմիրի ուսուցչական խումբին անուամբ, հրատարակած էինք արդէն Արեւելքի ապրիլ 9ի թիւով։ Մնացեալ 1092½ ղրշ.ը նուիրած են Իզմիրի ամերիկեան վարժարանին օրիորդներու ընկերութիւնը, Մեսրոպեան և Հռիփսիմեան վարժարանի Ուսումն. Խորհուրդը, ուսուցիչները, աշակերտները և աշակերտուհիները։ Այս 1092 ղրշ.ն ալ յանձնեցինք Ս. Պատրիարք Հօր։ Նոյն բարեգործական նպատակով ստացած ենք նաև Ամերիկայի Ուսթըր քաղաքէն Ը. Ց. Գ.ի կողմէ 216 ղրշ., Կեսարիոյ առաջնորդ Տ. Տրդատ Ծ. Վ. Պալեանի ձեռամբ, (Գ. անգամ) 90 ղրշ., Հալէպէն Յովհաննէս էֆ. Թիւրապեանի ձեռամբ (Բ. անգամ) 90 ղրշ. Նիքսարէն, Տոքթ. Գ. Կաշեանի ձեռամբ 334 ղրշ.։ Այս վերջին չորս գումարներն ալ, ընդամէնը 730 ղրշ., յանձնեցինք Ս. Պատրիարք Հօր, ինչպէս նաև 26 ղրշ. դրամի տարբերութիւն մը որ գոյացած է Այնթապէն Յարութիւն էֆ. Տէրնէկեանի փոխանակագրի գանձումէն, որ արծաթ դրամի տեղ ոսկեդրամով վճարուեցաւ մեզի և հետեւաբար յիշեալին ղրկած գումարը որ 335 ղրշ. նշանակուած էր մեր նախորդ ցուցակին մէջ, բարձրացաւ 361 ղրշ.ի։

—Պօղոս փաշա Նուպար 100 անգլ. ոսկի ղրկած է Ս. Պատրիարք Հօր, գաւառական որբանոցներու ի նպաստ։ Բարիզաբնակ ազգայիններն ալ 3100 ֆր. և Պուքրէշի ազգայիններն 55 ոսկի ղրկած են գաւառի կարօտեալներու համար։

—Երէկուան թուով հրատարակեցինք Իզմիրի Գաւառական Ժողովին մէջ ատենապետ Լօռօֆէթ էֆ. Պալեօզեանին արտասանած բանախօսութիւնը։ Այս առտու հասած Արեւ. Մամուլին մէջ կը գտնենք Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանին պատասխանը այդ բանախօսութեան, ժողովին ուղղուած, որ աւասիկ.

«Գաւառիս հայ ժողովրդեան փափաքանօք, և ձեր վերընտրութեամբ, Ազգ. Կեդրոնական Վարչութեան հաւանութեամբ և Օգոստափառ Վեհապետին բարեհաճ հրովարտակաւ՝ կը վերսկսիմ այսօր Առաջնորդական պաշտօնս, զոր կը վարէի տասն մէկ տարի առաջ։ Պաշտօնս նոյնն է, պարտաւորութիւնք նոյն են, բայց ի հարկէ մեր բացակայութեան շրջանին մէջ յառաջ եկած ինչ ինչ պարագայք նոյն չեն։ Այն դժուարութիւններն, զորս առաջին առաջնորդութեանս օրէն նշմարած էի, գրեթէ նոյնն ևս այսօր կը նշմարեմ։ Աստուած յաջողեց այն ժամանակ ոչ միայն բոլոր դժուարութիւնները բառնալ, այլ և վարչային ժողովոյ և խորհրդոց աչալրջութեամբ և բարերարաց սատարութեամբ գաւառիս Հայութիւնն օժտել բարեպաշտական, մարդասիրական և կրթական նորանոր հաստատութիւններով։ Եթէ այսօր պարագայք փոխուած են, պէտքերը ծանրացած և բարերարներէն ու վարչութեան գործունի անդամներէն ոմանք առ Տէր փոխուած։ Սակայն Աստուած նոյն է, ժողովուրդը նոյնն է, իսկ նորահաս սերնդով, յուսելով թէ Առաջնորդն ևս նոյն է, թէեւ իր հասակին բերմամբ, այժմ աւելի կարօտ՝ օժանդակ գործակցութեան։

«Արդ ես կը հաւատամ, ինչպէս անշուշտ կը հաւատաք և դուք թէ Աստուած միշտ պատրաստ է մեր գործերուն ուղիղ ընթացք տալ, մեր աշխատանքներուն յաջողութիւնն արդիւնաւորութիւն տալ, եթէ մենք ևս ուղիղ սրտով, արթուն մտքով և աննկուն հաւատով ջանանք ժամանակին բազմապատիկ պէտքերուն համեմատ գործել։ Ջանանք բարւոքել մեր ազգային հաստատութեանց վիճակը։ Ջանանք իր բարձր կոչման մէջ պահել մեր եկեղեցականութիւնն ու Եկեղեցին, որ մեր հոգեւոր մարմնաւոր միութեան կեդրոնն է։ Ջանանք յառաջդիմութեան մէջ պահպանել մեր կրթական հաստատութիւնները, որոնք մեր մատաղ սերնդին բարոյական և մտաւոր զարգացման մարզարաններն են և մեր տոհմային գոյութեան ապաստարաններն, քրիստոնէական կրօնի և մայրենի լեզուի կատարեալ ուսուցմամբ։ Ջանանք անեղծ պահպանել մեր Հայութեան ընտանիքը, որ փառարանն է մեր տոհմային, ամուսնական, ծնողական և որդիական սիրոյ, և նիմ մեր էական անքիծ բարօրութեան։

«Վստահ եմ, ինչպէս անշուշտ վստահ էք և դուք, թէ արդիւնաւոր, արդար և յառաջդիմական ջանքերն միշտ կարող են պսակուիլ մեր Օգոստ. Վեհապետին հովանաւորութեան ներքև, և աջակցութեամբ իր շինարար պաշտօնէից, որոց մի լուսամիտ գործակիցն է այսօր գաւառիս կուսակալն Վսեմ. Քեամիլ փաշա։ Ուրեմն կը մնայ մեզ օրհնել այն ամէն սատարող և գործող անձանց յիշատակն, որոնք առ Տէր փոխուած են, օրհնել գաւառիս բոլոր ժողովուրդն և իր օգտին և բարօրութեան համար աշխատաւորաց ջանքն։ Կը մնայ մեզ օրհնել նաև և շնորհակալութիւն մատուցանել Պատուարժան Երեսփոխանութեան, վստահ լինելով թէ՝ ոչ միայն զիս վերընտրելով, այլ և իր անդուլ բարեացակամութեամբ, իր վարչական ժողովոց, խորհրդոց, հոգաբարձութեանց և խնամակալութեանց յարատեւ գործակցութեամբ, պիտի արդիւնաւորէ այն ամէն բաղձանքն ու ջանքն, որոնց համար վերակոչած է զիս և որոնց իրագործման աշխատաւորն և պատասխանատուն է։

«Սկսինք ուրեմն գործել, Տեարք Ժողովականք, ուխտենք սիրով ու բարի կամքով գործել, և առաջնորդն ամէն բարութեանց՝ Աստուած՝ թող աջակցի մեզ՝ խորհիլ և կատարել, ինչ որ բարի է, ինչ որ չահաւոր է մեր ներկային և ապագային։»

—Այս առաւօտ աղքատիկ ընտանիքներու մեծ բազմութիւն մը խմբուած էր Մայր եկեղեցւոյ պարտէզը ուր Գումգաբուի Աղքատախնամը կը բաժնէր 10 ոչխար, 1800 հաւկիթ և 6 պարկ բրինձ։ Ասոնք գնուած են մասնաւորապէս Տ. Արսէն քահանայի ձեռքով կատարուած հանգանակութեամբ, Զատկի առթիւ մխիթարելու համար Թաղին կարօտեալները։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ԶԱՏԿԻ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՓՈԽԱՐԷՆ

Ցառաջիկայ Ս. Զատկի տօնին առթիւ տեղի ունենալիք այցելութեանց պարտականութենէ զերծ մնալու համար ի նպաստ Հիւանդանոցիս մէկ և կամ մէկէ աւելի մեծիտ նուիրել բարեհաճող բարեսէր ազգայնոց Գ. ցուցակն է.

Գումար Ա. եւ Բ. ցուցակներու . 2852½

Տեարք՝ Արիստակէս Գէորգեան՝ 54, Նասրպ Խ. Ճէզվէճեան 40, Պօղոս Գըլըճեան՝ 40, Սարգիս Թաշճեան՝ 40, Մանուէլ Ալալըմճեան 40։

20ական ղրշ. նուիրած են Տեարք՝ Աբրահամ Շատանեան, Անտօն Տէր Մանուէլեան, Ռ. և Գ. Սէմէրճեան եղբարք, Մեսրոպ Պէյլէրեան, Սարգիս Խաժէրեան, Թադէոս Մոլասմաք, Մ. Փարամաճեան, Բ. Մնոիկեան, Յարութիւն Շէքէրճեան, Սեդրաք Մարտիրոսեան, Յովհաննէս Ալալըմճեան, Արշակ Շիշմանեան, Զարմայր Ճիմարտախօսեան, Գարեգին Համբարձումեան, Մ. Խօռօզեան, Գ. Պօճաճըլեան, Արամ Փարամանեան։

(Հոգաբարձութիւն)

* * *

Փաստաբան Մկրտիչ էֆ. Ասատեանէ ստացանք այս առաւօտ 40 ղրշ., Զատկի այցելութիւններէ զերծ մնալու համար, Հիւանդանոցին նուիրուած, զոր ղրկեցինք Հիւանդանոցի գրասենեակը։

—Տպարանի փոփոխութեան պատճառաւ ԿԻՍԱՄՍԵԱՅ ՄԱՍԻՍի 8րդ թիւը յետաձգուած ըլլալով, միերթին Տնօրէնութիւնը Զատկի առթիւ այսօր միացեալ հրապարակ կը հանէ 8րդ և 9րդ թիւերը, հետեւեալ ճոխ պարունակութեամբ.

Միքայէլ Շամտանճեան, Հայ կղերը.— Սկեպտիկ, Հին օրերու Մեծ-Պահքը.— Մարտ, Անուշն ու Մանուշը (Հովուական պատմութիւն)։—Թլկատինցի, Աւելի բաղձալին.— Հուր Հայրանի, Տաղարան. անձնական և անանձն բանաստեղծութիւն. Հրայրք մութին (ոտանաւոր)։— Տ. Ք. Հօգիներու յարութիւնը (Աւետարանական պատմութիւն).— Պօղոս Քօլօլեան, Ս. Փրկչի Ցիմարանոցին շուրջը.— Արամ Անտոնեան, Բաց նամակ՝ Եղիա Տէմիրճիպաշեանին.— Կարօ, Խզուած լարեր ու թրթռուն թելեր. Անդրադարձութիւն. Սիրաբանութիւն. Տարակոյս. Սրբապղծութիւն. Հրաժարում (ոտանաւոր).— Լեւոն Սեղբոսեան. Դերասանուհին (վէպ). Տոքթ. Դաւիթեան, Կնոջ մարմնի առողջաբանութիւնը.— Աղեքսանդր Փանոսեան. Մարդուն լայը (ոտանաւոր).— Միքայէլ Շամտանճեան. Դարավերջին հիւանդութիւնները գեղարուեստներու և գրականութեան մէջ.— Գրական շարժում։ Գիտական էջեր. Երկրագունտը տիեզերքին մէջ։— Պզտիկներուն հետ. Մանուկներու համբոյրին զարգացումը։—Մ. Շ. Ջէնըկեցութեան Դեսպանախորհուրդը.— Գրական ու գիտական վերջին հրատարակութիւնները։

ԿԻՍԱՄՍԵԱՅ ՄԱՍԻՍի այս միացեալ թիւը՝ որ 64 էջով հրատարակուած է, ձեռքէ պիտի ծախուի 4 ղրուշի։

ՇԱՂԻԿ երգիծաթերթական շաբաթաթերթի 41րդ թիւը հրատարակուեցաւ այսօր հետաքրքրաշարժ ճոխ պարունակութեամբ.— Տարեկան 50, վեցամս. 25 և հատը 1 ղրշ։

Դիմել առ Մարտիրոս Տէօքմէճեան, տնօրէն Շաղիկի, Նորատունկեան խան, Ղալաթիա։

ԹՂԹԱԲԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

(Ապրիլ 26ի թերթերէն)

ԱՆԳԼ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.—Անգլիոյ Երեսփոխանական Ժողովին մէջ արտաքին գործոց խորհրդականը յայտարարեց թէ եւրոպական ծովային տէրութիւններ ո՛րչափ մարտանաւ շինեն, Անգլիա ալ նոյն համեմատութեամբ իր նաւատորմը պիտի աւելցնէ։ Անոր նպատակն է Անգլիան պաշտպանել արտաքին յարձակումներու դէմ։

ԿԱՐՄԻՐ ԾՈՎԻ ՓԱՐՈՍՆԵՐԸ.— Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ արտաքին գործոց խորհրդականը յայտարարել է թէ Կարմիր ծովուն մէջ չարժուն փարոսներ դնելու համար եգիպտական կառավարութեան ըրած առաջարկութիւնը, բացի Ռուսիայէ ու Ֆրանսայէ, միւս բոլոր տէրութեանց կողմէ ընդունուած է։

ՍՊԱՆԻՈՅ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ.— Սպանիոյ կառավարութիւնը Պարսելոնայի մէջ կարգ մը վնասակար թուղթեր ձեռք անցուց։ Արտասովոր միջոցներու կը դիմուի հիւսիսային նահանգներուն մէջ անդորրութիւնը վերահաստատելու համար։

—Ճէնովայի Անսալտօ Նաւագործարանին տնօրէնը Սպանիա գնաց, նոր զրահաւորներու շինութեան համար առաջարկութիւններ ընելու Սպանիոյ կառավարութեան։

ՔՕԼԼԱՆ ՀԱՐԻՒՐԱՊԵՏԸ յայտարարեց թէ Տիուէյ ծովակալը անպատճառ պիտի մի հաստատէ իր ըսածները։

—Ուաշինկթընի գերման դեսպանը երկուշաբթի օրը երկու անգամ ներկայացաւ արտաքին գործոց նախարարին, Քօլլանի ճառին համար։ Առաջին անգամուն բողոքագիր մը տուաւ այդ խօսքերուն դէմ։ Պատասխան ստացաւ թէ հարիւրապետին խօսքերը Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարութեան կարելի չէ վերագրել։ Երկրորդ անգամուն գերման դեսպանը աւելի ազդու դիտողութիւններ ըրաւ, մանաւանդ Քօլլան հարիւրապետին կողմէ երկրորդ անգամ խօսուած ճառին առթիւ։ Արտաքին գործոց նախարարը ցաւ յայտնեց հարիւրապետին անճահ ընթացքին համար և ծանոյց դեսպանին թէ ատիկայ զինուորական կարգապահութեան խնդիր մըն է որ արտաքին գործոց պաշտօնարանէն աւելի ծովային նախարարութեան կը վերաբերի։ Իրազեկ ակումբներուն մէջ կ'ըսուի թէ գերման դեսպանին այցելութիւններուն հետեւանքով չի կարծուիր որ այդ խնդիրը միջազգային ծանր խառնակութիւններու առիթ տայ. նաև պատճառ մը չի կայ որ այդ դէպքը այնչափ մեծ կարեւորութիւն ստանայ։ Այդ այցելութիւններուն գլխաւոր նպատակը սա է թէ Գերմանիա կ'ուզէ որ Մ. Նահանգները չափէն աւելի կարեւորութիւն չի տան Քօլլանի խնդրին, միւս կողմէ Մ. Նահանգներն ալ կ'ապահովցնեն թէ Գերմանիոյ արդարացի պահանջումները պիտի գոհացուին։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ.—Բէքինէն կը հեռագրեն Թայմզի թէ Գերմանացիները, Չինացիներուն հաճելի ըլլալու նպատակով, հաւաներ են որ Թիէն-Չինէն Շինկ Քիանկ շինուելիք երկաթուղիին ճիւղը, որ Շան-Թունկի նահանգէն կ'անցնի, փոխանակ գերմանականի, չինական գիծ մը նկատուի սա կերպով. գերմանացիները շինեն այդ գիծը՝ գերմանական փոխառութիւնով մը որ երաշխաւորուած ըլլայ չինական կառավարութեան կողմէ։

ԹՈՒՆՈՒԶԻ ՍԷՋ ՄԻՋԱԴԷՊ ՄԸ.— Թունուզէն երկուշաբթի թուականով կը հեռագրեն թէ նոյն օրը կատարուած հանդէսներուն ատեն բաւական ծանր միջադէպեր պատահած են։ Նոյն օրը երբ Թունուզի ֆրանսական ներկայացուցիչը տեղւոյն ֆրանսական գաղթականութիւնը կ'ընդունէր, հանրօգուտ շինութեանց նախարար Պ. Թռանցի ներկայացնելու համար, երկրագործական Սենեակին նախագահ Պ. տը Քառնիէռ, առեւտրական Սենեակին նախագահ Պ. Շապէռ և Պ. Ժովինօ ճառեր արտասանեցին՝ խստիւ քննադատելով ֆրանսական ներկայացուցիչ Պ. Միլլէի քաղաքականութիւնը։ Պ. Միլլէ պատասխանեց և այդպէս ծագեցաւ վիճաբանութիւն մը, որ բաւական աղմկալից եղաւ։ Պ. Թռանց ըսաւ թէ Ֆրանսայի քաղաքացիներու համար չատ տարօրինակ է այս տեսակ ընդունելութիւն մը ընել Ֆրանսայի Հանրապետութեան ներկայացուցիչին, և հաշտութեան հրաւիրեց վիճաբանողները։

ԻՏԱԼԻԱՅ արտաքին և ծովային նախարարներուն միջեւ կատարուած բանակցութիւններով որոշուեր է որ չինական ջուրերու մէջ իտալական կարեւոր նաւաբաժին մը գտնուի։ Այս որոշումը Խորհրդարանին կողմէ եթէ ընդունուի, մօտերս հինգ մարտանաւեր պիտի ղրկուին Չին։ Ծովային նախարարը Խորհրդարանին մէջ յայտարարեր է թէ ապագային չինական խնդրին ստանալիք երեւոյթին համեմատութեամբ իտալական մարտանաւերու թիւը նորէն պիտի աւելնայ։

ՉԷԹԻՆԷՆԷՆ կը գրեն Բոլիթիքէ Քորէսփօնտէնցի թէ Ռուսիոյ կայսրը երկու միլիոն մարքի օժիտ մը պիտի տայ Սեւ Լերան Տանիլօ իշխանին նշանածին՝ Մէքլէնպուրկ—Սթրելիցի Նուէթա իշխանուհիին։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ սահմանագլուխին մօտ Օքսուսի վրայ երթեւեկող ռուս թնդանօթակիրներու թիւը վեցի պիտի բարձրանայ։

Հեռագիր

ԲԱՐԻԶ, 28 ապրիլ.—Ֆիկառօ հրատարակեց Էսթերհազիի յայտարարութիւնը թէ միշտ իր հրամանատարներուն պատուէրներուն համաձայն գործած է։

—Ալժէէն կը հեռագրեն թէ Լիպր Բարոլի տնօրէն և Ալժէի երեսփոխան Պ. Տրիւմոն իր ընտրողներուն առջեւ ճառ մը խօսելով բացատրեր է թէ ի՛նչպէս վարած է երեսփոխանական պաշտօնը. Դէպք չէ պատահեր։

ՀՌՈՄ.—Ելմտական նախարարը յայտարարեց թէ Իտալիոյ ելմտական կացութիւնը գոհացուցիչ է և թէ ելմտացոյցին մէջ հասոյթի առաւելութիւն կայ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Գերմանիոյ խորհրդարանը երկրորդ ընթերցումով ընդունեց այն օրինագիծը որով տէրութեան պանքային դրամագլուխը հարիւր յիսուն միլիոն մարք կը սահմանուի։

ԼԻԷԺ.—Ինը հարիւր գործաւորներ ալ սկսան նորէն աշխատիլ։ Հէրվի հանքերուն մէջ չաշխատող գործաւորներու թիւը կ'աւելնայ։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊՐՈՒՍԷԼ, 28 ապրիլ.—Չաշխատող գործաւորներու թիւը այնչափ չատցաւ որ Լիէժի ու Շառլռուայի հանքերուն մէջ գրեթէ աշխատող գործաւոր չի կայ։ Բոլոր գործարանները դադրած են ածուխ չգտնուելուն համար։ Նիւքասլէն ուղուած ածուխները դեռ հասած չեն։ Թէեւ գործաւորներուն մէջ յուզում կը տիրէ, սակայն ո և է դէպք չէ պատահած։

ԲԱՐԻԶ.— Վճռաբեկ ատեանը որոշեց վաղը դէմառդէմ բերել տալ Բաժի տը Քլամ գնդապետը և Կինեէ հարիւրապետը։

—Պ. Պ. Մառսէլ Հապէռ և Տէռուլէտ Սէնի եղեռնադատ ատեանին առջեւ ղրկուեցան։

ՊԵՐԼԻՆ.—Անգլիոյ և Գերմանիոյ միջեւ առեւտրական դաշնագրին բանակցութիւնները տակաւին աւարտած չըլլալով, հաւանական է որ առժամեայ պայմանադրութիւն մը կնքուի։

ԼՈՆՏՈՆ.—Սաստիկ փոթորիկ մը կործանեց Քիրքուալ քաղաքը (Օրքատեան կղզիներ, Անգլիոյ հիւսիսային կողմը)։ 400 տուներ փլան, 60 հոգի մեռան։ Վիրաւորներուն թիւը հազարէն աւելի է։

Տես Դ. երես՝ Պայլլ Հաւսի հրատարակութիւնները։

Ցառաջիկայ երեքշաբթիէն սկսեալ Ղալաթիոյ սակարանը առաւօտները ժամը 3ին պիտի բացուի։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	13½
Ամէնէն բարձր գին	»	25	13½
Ամէնէն վար գին	»	25	11
Ռումէլիի երկթ. զոց.	Ֆր.	123	25
Ամէնէն բարձր գին	»	123	62
Ամէնէն վար գին	»	123	25

ԲԱՑՈՒՄ 17 Ապրիլ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Գ.	Ք. Կ.	25	13
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	123	12
Օսմանիյէ		413	—
Ռէժի		289	—
Օսմ. Պանքա		13	—
Քռէտի Ժէնէրալ Օթթմ.		6	20
Երկրագործական Պանքա		7	
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալէօռ	Ա. Ո.	4	38
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		1	20
Թրամուէյ բաժնեթ.		660	—
» ժուիսանս		200	—
» պարտաթ.	Ֆր.	506	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	296	
Քարասի Կ. Պոլսոյ	»	272	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	12
Անգլիական ոսկի	»	109	39
Բոլ Էմբէրիալ	»	90	15
Քրիմից	»	51	04
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	05
Մէթալիք	»	86	20
Ռուսլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	55

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	15
» » » չէք	»	110	—
Բարիզ » »	Ֆր.	23	04¾
» » » չէք	»	22	98
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	56
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	10	91

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 28 Ապրիլ

Օսմ. Քոնս. Սեռի Ա.	Ա. Ո.	—	—
» » » Բ.	»	48	50
» » » Գ.	»	27	12
Դ.) բաց.	»	23	—
) զոց.	»	23	—
Փոխառութիւն Դասապա	»	84	—
Օսմ. 3½ %	»	79	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	13	12
Այտընի երկաթուղի	»	13	—
Եգիպտական Միացեալ	»	109	25
Անգլ. Քոնսոլիտէ		110	31
Հելլենական 5 %	»	44	25
Մոնոբոլ հելլենական 4 %	»	51	—
Ռանթ » 4 %	»	37	25
Թուրք. փոխառ. 6 % 1888	»	95	—
» նոր » 6 % 1892	»	94	—
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25	10
Դրամազեղչ	»	3	—

ԲԱՐԻԶ, 28 Ապրիլ

Օսմ. Քոնս. Սեռի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	—
) զոց.	»	23	—
» » » Բ.	»	48	30
» » » Գ.	»	27	45
Օսմանիէ	»	413	—
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	124	75
Օսմ. Ռէժի	»	289	—
Օսմ. Կայս Պանքա	»	581	—
Ֆրանս Ռանթ 3 %	»	101	92
Քրէտի Լիոնէ	»	952	—
Պանք տը Բարի	»	—	—
Սուէզի բաժնեթուղթ	»		
Իտալական Ռանթ	»	95	20
Սպանիական արտաքին	»	59	45
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	200
Դրամազեղչ	»	03	—

ՊԵՐԼԻՆ, 28 Ապրիլ

Օսմ փոխառութիւն 1888	մարք	112	75
Ռումէլիի երկաթուղի	»	121	75
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	97	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս	»	20	310

ՎԻԵՆՆԱ, 28 Ապրիլ

Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիոր.	47	02
» Լոնտոնի վրայ	»	120	85
Ռումէլիի երկաթուղի	»	63	30
Օսմ. Ռէժի	»	132	50

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵ Ն-ԱՍՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը

ԲԱԶԷ

Մեծ հայ վաճառատուն պատրաստ եւ չափու վրայ հանդերձից Սթամպօլ Մահմուտ փաշա Ապուտ էֆէնտի, Եէնի Չարշի թիւ 5-6.

Վաճառատունս՝ իր առաջին եռամեայ շրջանին մէջ արդեամբ ցոյց տուաւ թէ իր խոստումներ գործադրելու կարող էր եւ հազարաւոր ազգային յաճախորդաց կողմէ քաջալերուած և փորձառութեամբ տեսնելով թէ արդոյ հասարակութենէ այնքան լաւ ընդունելութիւն կը գտնէ որքան աւելի խնամեալ եւ ճաշակաւոր ի վաճառ հանէ իր հանդերձներն, այսօր կը համարձակի՝ թէ իր կերպասներու ընտրութեամբ և թէ գործաւորաց վարպետութեան տեսակէտով յայտարարել թէ՝ գեր ի վեր է հրապարակիս բոլոր հանդերձեղինաց տներէ և այնպիսի գներով որ յանձնարարեալ զգեստուց չափ լաւ ձեւուած և ճաշակաւոր լինելով հանդերձ, 40 0/0 չահ մը պիտի գտնեն վաճառատանս պատուաւորողները։

Բազէի հիմնադիրք. հրապարակիս ծանօթ չուխայի վաճառատան մը տէրերն լինելով, իրենց նպատակն եղած է տիպար հայ գործարան մը պատրաստել և միանգամայն չուխայի սպառումն բարձրացնել մեծաքանակի փոքրիկ չահով մը. յաճախորդաց թողլով բոլոր արհեստական չահերն. մեծ առաւելութիւն մը զոր բոլոր իր փոքրիկ մրցակիցներն անկարող են ցոյց տալ։ Ահա Բազէի անմրցելիութեան գլխաւոր գաղտնիքը։

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ թիւն 2 ղրուշ 112

Կ'ՈՒԶԷՔ ՈՒՆԵՆԱԼ եղանակին համեմատ անգղիական և գաղղիական գործարաններու լաւագոյն և դիմացկուն քօսթիւմցուներ, բանթօլօններ, տեսակ տեսակ չայագներ. անգամ մը ուրիշ տեղ երթալէ առաջ, դիմեցէք Պահճէ-Գարու Համիտիէ ճատտէսի թիւ 38, Յովհաննէս Կիւմիւշեանի վաճառատունը։ 19—70

Եթէ կուզէք
ԱՌՈՂՋ ՈՒ ԵՐԿԱՐ ԱՊՐԻԼ,
Կարդացէ՛ք
ՏՈՔԹ. Ն. ՏԱՂԱՒԱՐԵԱՆԻ
ԱՌՈՂՋԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ՈՒՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Հիմնեալ 1828—1829ին
1828
L'UNION
DE PARIS
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԻՆ
97 Միլիոն
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂԻՆ
137 Միլիոն
Ընկերութեան դրամատունն է
ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ
Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ Տնօրէն
Սէլիմ էֆ. Քույումճեան
Կենաց ճիւղին տեսուչ Մինհրան էֆ.
Տէր Ներսէսեան
Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Թաշտապուրուն
խան, Օսմ. Պանքային դէմ։

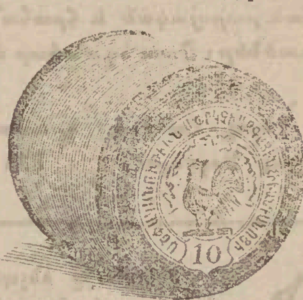

ԱԶԳ

Ազգ. Հիւանդանոյի սեպհական մաքրա դերձաններու հնարիչը Մեսրոպովիչ այս անգամ իր գրասենեակը ինչպէս նաեւ յիշեալ դերձաններուն վաճառման կեդրոնատեղին փոխադրած է Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ Քիւչիւք Իզմիրլի օղլու խան թիւ 10, ուր կը գտնուին յիշեալ դերձանները մեծ և փոքր քանակութեամբ՝ և մինչեւ հիմայ եղած գնումները այնչափ մեծ զարկ մը առած են որ հայթայթիչն ընդարձակած է իր գործառնութիւնը, միեւնոյն ատեն աժանցնելով գիները. մէկ խօսքով, աժան ապրանք, լաւ տեսակէն, որուն դէմ հրապարակի վրայ գտնուող վաճառականներէն ոչ ոք կրնայ մրցիլ և նոյն իսկ մրցիլ փորձել։

Կը յուսացուի որ բարեսէր տիկիններ և օրիորդներ ինչպէս նաեւ ազնիւ դերձակուհիներ և դերձակներ պիտի գործածեն այս ընտիր դերձանը գլխաւորաբար անոր համար որ ատով օգուտ մը ըրած պիտի ըլլան Ազգ. Հիւանդանոյին որուն ի նպաստ կը վաճառուի այս դերձանը. նպաստ ընել և օգտուիլ պարագայ մըն է որուն առիթը միշտ չի ներկայանար։

Կրօսներուն և մաքարաներուն խիպաքանչիւրին վրայ միշտ փնտռելու է վերի մարքան վրան աքաղաղով՝ որ արտօնուած է կայս. կառավարութենէն։

132 41—52

LE BIOGENE DE
H. ROSALT
ԿԵՆՍՏՈՒ ԴԵՂ
Հ. ՌՕԶԱԼԹԻ

Կլիսէրօֆօսֆաթներու, քոլայի, գօգայի, քինայի, բէբթօնի բաղադրութիւն մ'է այս, չաքարահամ հատիկներու ձեւով պատրաստուած։

Մտաւոր և մարմնաւոր հոգնութեանց ենթակայ և կամ այդ տեսակ հոգնութիւններէ սպառած անձանց համար անհրաժեշտ դեղ մըն է այս։

Կը գտնուի ամէն ծանօթ դեղարանաց մէջ։ 61 25—26

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսաի Շահանէճէ միւպաիաա օլունաճագ Տրէնէ, Շամ վէ Հալէպ վէ հավալիսի խաղլարըն վէ պիրաէ հաթթալըն միւնաքըսասընա պաշլանըլըրըլըտան իթայէ թալիպ օլանլարըն Խազինէի միւշարելէյհայա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

14 Նիսան սէնէ 315

3—3

ԻԼԱՆ

(Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ Նէզարէթի)

Ումում թէլէկրաֆ վէ բօսթա խուտութ վէ մէրաքիզինին սալը հալ լէվազիմինտէն օլարագ միւպաեա օլունաճաղը պիտաէֆաթ իլան օլունան օթուզ ալթը գալէմ թէլ իզօլաթոր վէ սաիր էշեա վէ էտէվաթ միւնագասա փիաթլարը հատտը լայըգընտա կէօրիւլմէտիքինտէն միւտտէթը միւնագասանըն չէհրը հալը բումինին իքինճի բէրշէնպէ կիւնիւնէ գատար թէմտիտի լաղըմ կէլտիկինտէն էշեա վէ լէվազիմը մէրգումէ պէտէլաթընտան թէնզիլաթ իճրասընա թալիպ օլանլարըն ճումաատան մաաէ պէհէր կիւն բօսթա վէ թէլէկրաֆ նէզարէթի խարէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի պիթէքրար իլան օլունուր։ 327

Ֆի 15 Նիսան սէնէ 315

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ

ESTABLISHED 1782

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրքն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն: Դրամագլուխը և պահեստի գումարը կը հասնի 4,000,000 անգլիական ոսկի:

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մէկ գլխաւոր ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասներուն համար:

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ սառրագրելոց, որ ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասները:

Հ. ՍՈՒՅՆ և Ընկ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Գանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս խան, գետնայարկ Թիւ 1

ՊԱՅՊԼ ՀԱՈՒՍԻ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Բառարան Ս. Գրոց. 625 երեսներէ կը բաղկանայ և զարդարուած է աւելի քան 223 գեղեցիկ պատկերներով: Կը պարունակէ Ամերիկայի և Եւրոպայի մէջ Սուրբ Գիրքը քննող գիտնոյ հետազօտութիւններուն արդիւնքը: Գրքին մէջ գրուած տեղեկութեանց ճշդութեան մասնաւոր խնամ տարուած է:

Կը յանձնարարուի որ հոգեւորականներ, ընտանիքներ և անհատներ այս գիրքէն մէկ օրինակ ստանան, և գործածեն զայն իբրեւ սատար, երբ կ'ուսանին իրենց Սուրբ Գիրքը:

Գրքին գինը մէկ մէճիտիյէ է, թէեւ կ'արժէ աւելի քան երկպատիկը:

Տղայոց Աւետաբեր, ամսաթերթ պատկերազարդ, տարեկան բաժանորդագին 6 ղրշ.: Կը պարունակէ զանազան տեսակ պատկերներ, նաեւ բարոյական և հրահանգիչ մանր յօդուածներ: Շատ օգտակար ամէն պզտիկի:

Կը ծախուի Պայպլ-Հաուսի գրատան մէջ ի Ֆինճանճըլար Եօգուշու: 173

Տղաքները ինչպէս նաեւ չափահաս անձերը մեծ հաճոյքով կը խմեն ՏՈՔԹ. ՎԻՎԻԷՆԻ «Մօրիւի ծկան հիւթէն» պատրաստուած հեշտալի ԳԻՆԻՆ:

ՏՈՔԹ. ՎԻՎԻԷՆԻ ԳԻՆԻՆ ախորժակ կը բանայ, ուժ եւ արիւն կուտայ եւ մարմինը կը պարարտացնէ: Բոլոր բժիշկները կը յանձնարարեն զայն, իբրեւ ըմպելի մը որ Մօրիւի ծկան իւղէն աւելի զօրաւոր ազդեցութիւն ունի տկարակազմութեան, անարիւնութեան, ոսկրաթեքութեան, ծիւրախտի, մորթային հիւանդութեանց վրայ եւայլն:

Կը վաճառուի բոլոր դեղարանոցներու:
Կեդրոնատեղին՝ ՓԱՐԻԶ, Լաֆայէթ փողոց, Թիւ 126: 179 21—26

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրփուլ և Արեւելից միջեւ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիրգօրիան	10500	Ֆլավիան	3500
Առմէնիան	10500	Էճիբշիան	3500
Քէսդրիան	10500	Սըրժըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գօլօմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անատոլուգիան	2500
Գոդոնիան	8000	Ալզաշիրն	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինճօ	900
Վավօնիան	3700	Օբօրդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը դրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ:

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 1
Ղալաթիա

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Տրք Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
([illegible] Չըգմազեանց դէմ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենադժուարին ցաւած ակռաներն ալ անցաւ կը լեցնեն. [illegible] պայմանաւ:

Նորահնար եղանակաւ, ոսկի, [illegible], և գիւղացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, [illegible]

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թըմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն.

Ս. Գ. Ջմեռները կիրակի օրերն ալ, ([illegible]) ինչպէս նաեւ ամեն օր, ([illegible]) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին:

[illegible] իրենց բնակարաննին, թիւ 1 [illegible]:

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒ
Լոնտոնէ Հալլ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1089	Գոմօ	1497	Գօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	188
Ալէրթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սափֆօ	1118
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Սիրիօ	1735
Արիօսդօ	2377	Տիտօ	4811	Հիտալկօ	1581	Միրանօ	3557	Սիլվիօ	1198
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սրէրօ	1200
Պօրօտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1755	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրագօ	1713	Հումպըր	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1543
Պրիւնօ	841	Տինամօ	504	Իդալօ	2354	Նէրօ	1083	Թօպիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտահօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օնտարիօ	4036	Թօրբիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրատօ	1481	Քիլօօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Պալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնօ	1700	Պէլօ	510	Վօլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Պլաթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսգօ	4582	Լէանտրօ	2272	[illegible]	1863	Եթնօ	1850
Գլիօ	2697	Գալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիդանօ	1248	Լօրէնցօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Լօրէնցօ շոգենաւը, նաւապետ Ուինկ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է:

Քառնէլլօ շոգենաւը, նաւապետ Կրէյամ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկներ է ամսոյս 26ին և մայիս 10ին հոս կ'սպասուի:

Դիմել առ գործակալս Ք. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՉՕ
Թիւ 17—18, Քէչէճեան Միլլէթ խան, Ղալաթիա

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն
Կենաց վրայ ապահովագրութեան
Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իթալիէնի անկիւնը): Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, ուրով իր գրասենեակներն առժամաբար փոխադրուած են Նոդռ-Տամ տէ Վիքդուար փողոց Թ. 42:

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ ՔՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ Փր.: Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 4,545,160,943 Փր.: Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն:

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 Փր., 1897էն 1,424,000 Փր. աւելի:

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կը պատկանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը: Եթէ մասնակից էք, և կամ ապագային չէք, խիստ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները: Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք իբրեւ հասութաբեր գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. Նոյնպէս տարեվճարներու ետ տրուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ: Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ-Պատուիրակ
Ա. ՉՈՒՀԱՃԵԱՆ
Վօյվօտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ
ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Փռանք	27 000 000
Պահեստի դրամ	,	52 002 500
Տարեկան հասոյթ	,	70 339 912

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագիններով: 572

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳՒԼԻԷԼՄ ԱՈՍՏՈՒՆՏԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիտիս խան. 20 21 22

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
Թուական
(8 Սէֆէր 1310)
Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Պ. Ալպէր Սիմըն
Ցակըրեան խան, Վօյվօտա փողոց
Թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին
Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա
194

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Եէնի ճամի Հավլուսը փողոց,
Օսմ. Նամակատան դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զասօխ
Մարբուճճըլար, Ջարշըլը խան, Թիւ 21

COMP RUSSE
NAVIGATION A VAPEUR ET DF COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Գշ. 20 2 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի:
Գշ. 21 3 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սաիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիոս).
Եշ. 22 4 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ:
Եշ. 22 4 Ինէպօլու, Սինօպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Բաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի:
Ուր. 23 5 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի- 582

ՄԱՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրփուլ, Գլազկօ, Մէնչեսթըր և Սեւ Ծովի միջեւ բանող

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	
Ռամսէս	3000	Թիպս	1500
Անուպիս	3000	Նէֆթիս	1400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոփուս	3000	[illegible]	2250
Ֆարոս	3000	Մեմֆիս	2000
Սամանդ	3000	Գօսբըն	1500
[illegible]	2500	[illegible]	1500

Թիպս շոգենաւը նաւապետ Պրաուն ամսոյս դէպի 20ին Լիվրբուլէն հոս կը հասնի ընդհանուր վաճառքով:

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
568 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ

LONDON & LANCASHIRE FIRE

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆՔԱՇԻ
ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1862ԻՆ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,127,500 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ
ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ [illegible]
Հէւլէկ խան, Թիւ 2—3, Վօյվօտա փողոց, Ղալաթիա
Առաջնակարգ Ընկերութիւն մ'է աս, իր առատաձեռնութեամբ, ճշդապահութեամբ և պատուաւորութեամբ համբաւաւոր:
[illegible] ԹԷՕՏՈՐ ՍՔԷՖԱՆՈՒ

Լ'ԱՆՔՌԸ
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն.	1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 239 միլիոն:

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Զիչի, Կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռուտոլֆ Հօեօս, Դեր-Նախագահ.
» Ժոզէֆ Հօեօս, Կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գօլոմոն Նագօ, » » » »
» Անթուան Բրոքէշ տ'Օսթէն.
Թէոտոր Բօնձէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ
Կառավարութեան Քոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄԻՒՔ, Կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական
Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլուի տուն:
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 176

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
[illegible] Լիվրբուլ և [illegible] միջեւ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	Գաթնիա	4561
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուլտոնիա	7268	Ատլաս	2393
Փավոնիա	5587	[illegible]	2186
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2248
Գալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիտատ	1839
Ալէբբօ	2143	Մորոգգօ	1855
Քէտար	1876	Քամփանիա	12950
[illegible]	1614	Լուքանիա	12950
[illegible]	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՕԼԻ գործակալութեան
Thomas C. olv
Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց: 571

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՐՍՈՒՖՃԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (7)

ԼՈՒԻ ԲՈՒՍՆԱՐ

ԲԱՐԻԶՑԻ ՍՏԱՀԱԿ ՄԸ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՈՒՐՋԸ

Ա. ՄԱՍ

ՄԱՐԴԱԿԵՐՆԵՐԸ

Մէկ երկվայրկեանի մէջ տասը հարուած կու տար առանց յոգնութեան նշան մը ցուցնելու և զարմանալի ալ դիւրաշարժութեամբ մը:

Այն պահուն ուր՝ Անտրէի քով կը փութար, գլխու հարուածով մը տապալեց խոշոր վայրենի մը՝ որ զինքը զգետնել կ'ուզէր:

Ուրիշի մը՝ որ ճամբուն վրայ կը գտնուէր, աչուըներուն մէջ խոթեց երկու մատները և կուրցուց զայն:

Յետոյ, երրորդի մըն ալ կզակին տակէն կուռփի հարուած տալով, լեզուն կտրեց:

Ու չորրորդէ մը խուսափելով, դարձաւ ձեռքերուն վրայ և կրունկը կպցուց հինգերորդի մը դէմքին՝ միեւնոյն ատեն ալ բռնելով:

—Անպիտա՛ն, կ'ուզես որ թափե՞մ բոլոր ակռաներդ: Նայինք հիմա որո՞ւն պիտի գայ կարգը: Եւ ինչ ալ սպուշ էք. Ֆրանսական կռփամարտ ալ չէք գիտեր հէ՞. հիմա կը սորվեցնենք զայն ձեզի:

. . . .

Վայրագ աղաղակները կրկնապատկուեցան յանկարծ:

Նոր հակառակորդներ եկած էին միանալ առջիններուն:

Եւրոպացիներուն վիճակը շատ գէշ էր:

Երկու հոգի ի՞նչ պիտի կրնային ընել երկու հարիւրէ աւելի կատաղի վայրենիներու:

Քաջութիւնն ու ճարպկութիւնը բնական է որ պիտի ընկճուէին թիւի ահագին առաւելութենէ մը:

Օզիէպաները խմբովին յարձակիլ սկսան:

Անտրէ ու Ֆրիքէ քանի մը վայրկեան ալ դիմադրեցին յարձակողներուն:

Յետոյ, ամէն շարժում դադրեցաւ:

Յաղթութեան երկար գոռում-գոչում մը փրթաւ և երկու եւրոպացիները՝ լաւ մը կապուած, խցիկը առաջնորդուելով, գետին դրուեցան անվերջանալի զգուշութիւններով:

Խեղճ բժիշկը՝ աննկարագրելի յուզման մը մատնուած, կ'ողբար նստած տեղէն և բրովանսական լեզուին բոլոր հայհոյութիւնները կը թափէր իր երկու գերութեան ընկերներուն գլխուն:

Ֆրիքէ չէր կրնար ինքզինքը զսպել. կապուած ըլլալուն հակառակ կ'ուզէր վայրենիներուն վրայ յարձակիլ:

Իսկ Անտրէ՝ արհամարհոտ լռութիւն մը կը պահէր:

Օզիէպաները՝ զանոնք փսիաթի մը վրայ նստեցուցին և, իբր թէ բնաւ բան մը անցած չ'ըլլար, բերած կերակուրնին հրամցուցին անոնց, որոնք երկուքն ալ պժգանքով քշուեցան:

Ատոր վրայ, երաժշտութիւնը սկսաւ, հնչեցնելով նոր եղանակ մը՝ որ լռութիւնը փայփայելէ և հոգեկան հաճոյք մը պատճառելէ աւելի տեսակ մը տանջանք էր չվարժուողներուն համար:

Յետոյ երկու մեծ խորութիւն ունեցող երեք տաշտ բերին և անոնց մէջ բաժնեցին կարասներուն պարունակութիւնը:

Իւրաքանչիւր տաշտի տակը ծակ մը կար՝ որուն փղոսկրէ պզտիկ խողովակ մը անցուցին:

—Խե՛ղճ տղաք, մրմնջեց տոքթէօրը, իրենք ալ ուզեն չուզեն իմ վիճակիս պիտի ենթարկուին:

Անտրէ ու Ֆրիքէ հետաքրքրութեամբ կը դիտէին անցած դարձածը:

Սպասումնին սակայն կարճ եղաւ:

Վայրենիներու շարժումներէն և տաշտերու տեսքէն հասկցան որ քարշելի բաղադրութիւնը բռնի կերցնել պիտի տան իրենց և ուժով մը գոցեցին բերաննին:

Օզիէպաները, նոյն իսկ զանոնք բանալ չփորձեցին:

Եւ հանդարտութեամբ մը՝ որ ամէն տեսակէտով անքննադատելի էր, սկսան սեղմել անոնց քիթը՝ բթամատը և ցուցամատը:

Եւրոպացիները՝ չնչահեղձ չըլլալու համար ստիպուեցան բանալ բերաննին:

Ու տաշտերուն հաստատուած պզտիկ խողովակները՝ որոնցմէ պիտի հոսէր «պիքնոտյական կերակուրը», —ինչպէս որ Ֆրիքէ կ'ըսէր, —անոնց ակռաներուն մէջէն խոթելով լաւ մը բանեցին զանոնք այդ դիրքին մէջ:

Բաղադրութիւնը սկսած էր խողովակն ի վար իջնել ու լեցուիլ անոնց բերնին մէջ:

Պէտք էր կամ խղդուիլ և կամ կլլել:

Ու կը կլլէին խեղճերը:

Տաշտերը կը պարպուէին տակաւ:

Տոքթէօրն ալ, միեւնոյն տանջանքին բռնադատուած, կաթիլ մը անգամ չէր փախցնէր կերակուրէն, թէեւ առանց իր ուզելուն:

Սակայն արիւնը գլուխնին կը խուժէր. աչքերնին կը չռէին: Թանձր քրտինք մը կ'ողողէր անոնց ճակատը. վերջին ծայր տկար կը զգային ինքզինքնին:

Տանջանքը այդ կերպով տեւեց ամբողջ տասը վայրկեան:

Վայրենիները՝ տեսնելով որ կարասները պարպուած էին, խողովակը հանեցին խեղճերուն բերնէն:

Ճաշը աւարտած էր:

Օզիէպաները՝ որոնք բաղադրութեան այս ստամոքսային ճամբորդութիւնը առաջնորդած էին, մեկնեցան իրենց անհուն նուագահարներուն հետ, մինչդեռ երեք բանտարկեալները կէս-անզգայ վիճակի մը մէջ տարածուեցան գետնին վրայ:

Այդ թմրութիւնը ճիշդ երկու ժամ տեւեց:

Սոսկալի ծարաւ մը կը մրկէր զանոնք:

Բարեբաղդաբար ջուրի առատ պաշար մը ունէին իրենց տրամադրութեան տակ, ինչ որ կրցաւ ստամոքսներնուն զովութիւն տալ պէտք եղած կերպով:

Առաջին անգամ բժիշկը խօսք առաւ:

—Է՛հ ուրեմն, խեղճ զաւակներս, ի՞նչ կը մտածէք պատահածին վրայ: Դուք, սիրելի Անտրէ, միշտ կը սնդէ՞ք այս վայրենիները քաղաքակրթութեան ընտելացնելու ձեր գաղափարին վրայ, մանաւանդ այս ժամուս, ուր ձե՛ր իսկ աչքերով տեսաք անոնց մարդակերի ճաշակին նրբութիւնները:

—Եթէ երբեք, պատասխանեց Անտրէ, ինծի հետ Բիֆ նաւէն յիսուն նաւաստի ու թնդանօթ մը ըլլային, գիտեմ թէ ի՛նչ պիտի ըլլար պատասխանս:

—Գիտէ՞ք, ընդմիջեց Ֆրիքէ, թէ ինչպէս կը կոչուի այս դրութիւնը. մեքենական դլսում որ բուսաբանական պարտէզին մէջ կը գործածուի, հաւերը, սագերը և ուրիշ փետրաւորներ գիրցնելու համար:

—Ճի՛շդ ես ալ ատ պիտի բացատրէի քիչ մը առաջ, պատասխանեց տոքթէօրը:

—Եւ ըսե՛լ թէ, յարեց Ֆրիքէ, այնչափ անգամներ ծիծաղած եմ տեսնելով բուսաբանական պարտէզին թռչունները՝ որոնք ամէն ճիգ կը թափէին՝ բռնի չկերակրուելու համար:

«Ո՛հ, խեղճ կենդանիները…: Բայց վերջապէս անոնք անասուններ են, մինչդեռ մե՛նք…

«Ամէն պարագայի մէջ բաւական սատանորդի են ձեր սեւամորթները, քանի որ ինքնիրեննին կրցած են այդ կերպը գտնել:

«Ինչ որ է, վերջը նայինք ինչ պիտի ըլլայ:

—Ան ատեն, տոքթէօր, ըսաւ Անտրէ կը կարծէք թէ պարզապէս մեզ գիրցնելու համա՞ր է ասիկա:

—Բայց անշո՛ւշտ:

—Սակայն ինչպէ՞ս մարդ կը գիրնայ այդ խիստով՝ որուն մէջ կտոր մը անգամ միս չկայ, ըսաւ Ֆրիքէ իր կողմէն:

—Միսը չի գիրցներ, սիրելի բարեկամս:

(Շարունակելի)